

PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA NARADY URZĄDZENIOWEJ

określający

ZAŁOŻENIA DO PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA WALIŁY

na lata 2028 – 2037

Białystok, 5 marca 2026 r.

Wstęp:

Narada Urządzeniowa została zwołana w celu ustalenia i sformułowania założeń do projektu planu urządzenia lasu wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000 przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (RDLP) w Białymstoku. Otrzymała się w dniu 6 lutego 2026 r. w siedzibie Nadleśnictwa Waliły, Waliły-Stacja, ul. Białostocka 3, 16-040 Gródek.

Obrady prowadził, z upoważnienia Dyrektora, Marek Masłowski - zastępca dyrektora ds. gospodarki leśnej RDLP w Białymstoku.

Plan urządzenia lasu (PUL) dla Nadleśnictwa Waliły według stanu na dzień **1 stycznia 2028 r.**, zostanie opracowany zgodnie z „Instrukcją urządzania lasu” (IUL), która weszła w życie na mocy Zarządzenia nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji urządzania lasu” w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe.

W naradzie wzięło udział **25 osób** a listę uczestników zamieszczono na końcu protokołu jako załącznik. Udział w obradach oznacza zgodę na upublicznienie danych osobowych.

Wypełniając obowiązek informacyjny wynikający z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO), informujemy, że protokół wraz z listą obecności, jako składnik opisu ogólnego (elaboratu), podlega upublicznieniu zgodnie z procedurą opracowania projektu planu urządzenia lasu. Po jego zatwierdzeniu przez właściwego ministra, dokument zawierający dane osobowe w zakresie imienia i nazwiska zostanie opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Nadleśnictwa Waliły oraz RDLP w Białymstoku na okres 10 lat (tj. na okres obowiązywania planu).

Przebieg obrad:

Powitanie gości – Janusz Samociuk, Nadleśniczy Nadleśnictwa Waliły

Pan Nadleśniczy Janusz Samociuk, otwierając spotkanie, powitał zebranych i wskazał na kluczową rolę planu urządzenia lasu w prowadzeniu gospodarki leśnej. Podkreślił przy tym, że dokument ten opracowuje niezależna jednostka wyłaniana w drodze przetargu, a prace nad nowym planem rozpoczęły się w ubiegłym roku.

Rozpoczęcie narady – Marek Masłowski, zastępca dyrektora ds. gospodarki leśnej RDLP w Białymstoku

Na wstępie Dyrektor zaznaczył, że głównym celem spotkania jest wypracowanie założeń do nowego planu urządzenia lasu, który po zatwierdzeniu przez Ministra Klimatu i Środowiska będzie obowiązywał w latach 2028–2037. Podkreślił strategiczne znaczenie dokumentu, który przez dekadę będzie determinował kierunki gospodarki leśnej oraz oddziaływał na lokalną społeczność.

Dyrektor wskazał na niezbędny udział strony społecznej w procesie tworzenia Planu, realizowany z pomocą Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Narada

Urządzeniowa stanowi kolejny, formalny etap przygotowania dokumentacji projektu PUL a wcześniej odbyła się już narada wstępna, która pozwoliła na określenie warunków zamówienia i wyłonienie wykonawcy prac.

Dyrektor zaznaczył, że wykonawcą nowego Planu jest Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku a całość prac realizowana jest na zlecenie Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku. W strukturach RDLP kluczową rolę w projekcie odgrywa Wydział Zarządzania Zasobami Leśnymi pod kierownictwem Naczelnika Janusza Porowskiego. Wydział ten odpowiada za zlecanie, nadzorowanie oraz odbiór prac, a także prowadzenie konsultacji, natomiast merytorycznie cały proces wspierają wydziały: Ochrony Lasu, Ochrony Zasobów Przyrodniczych oraz Hodowli Lasu.

Wystąpienie Janusza Porowskiego Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi w RDLP w Białymstoku – wprowadzenie do narady

Naczelnik Janusz Porowski na wstępie przedstawił planowany przebieg obrad. Swoją prezentację rozpoczął od omówienia podstawy prawnej sporządzanego projektu planu urządzenia lasu, wskazując przede wszystkim na art. 7 Ustawy o lasach, który nakłada obowiązek prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej na podstawie PUL. Przywołano również Zarządzenie nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych wprowadzające nową Instrukcję urządzania lasu, ze szczególnym uwzględnieniem § 8, który definiuje tryb i charakter Narady Urządzeniowej, z której ma zostać sporządzony protokół oraz wewnętrzne akty branżowe.

Następnie Naczelnik Janusz Porowski przedstawił szczegółowy harmonogram prac oraz procedurę jego opiniowania. Zwrócił uwagę, że proces sporządzania Planu jest złożony i trwa prawie trzy lata. Zwrócił uwagę na złożoność procesu opiniowania, jego czasochłonność oraz potrzebę zaangażowania wielu instytucji. Zaznaczono również, że proces konsultacji społecznych rozpoczyna się już na początkowym etapie projektu i jest kontynuowany w późniejszym czasie, kiedy już dysponujemy pełną inwentaryzacją, opisem stanu lasu oraz planowanymi na najbliższą dekadę zadaniami gospodarczymi.

Istotnym punktem wystąpienia było omówienie kwestii moratorium, ochrony obszarów cennych przyrodniczo, wyznaczania tzw. starolasów, które mają docelowo zajmować 2% powierzchni lasów a także o Ogólnopolskiej Naradzie o Lasach.

Ponieważ Nadleśnictwo Waliły zorganizowało spotkanie z Zespołem Lokalnej Współpracy inicjując proces jego tworzenia Naczelnik Janusz Porowski poprosił o przedstawienie jego składu.

Nadleśniczy Janusz Samociuk odczytał listę organizacji i osób zaproszonych do prac w Zespole Lokalnej Współpracy.

Naczelnik Janusz Porowski podkreślił znaczenie Zespołów Lokalnej Współpracy jako platformy porozumienia, służącej otwarciu Lasów Państwowych na szeroki dialog społeczny i transparentną współpracę z lokalnymi interesariuszami. Omówił także rolę Zespołu Lokalnej Współpracy w procesie tworzenia planu urządzenia lasu.

Wystąpienie Nadleśniczego Janusza Samociuka

Prezentacja dotyczyła następujących zagadnień:

- założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu w zakresie gospodarki leśnej i ochrony przyrody (z uwzględnieniem strategii rozwoju i programów ochrony środowiska);
- założeń polityki zagospodarowania przestrzennego i rozwoju społecznego oraz ochrony przyrody na poziomie powiatu oraz dokumenty planistyczne na szczeblu gminy;
- podstawowych informacji o Nadleśnictwie Waliły z zakresu gospodarki leśnej, m.in.: wielkość pozyskania drewna, zrealizowane zadania w zakresie hodowli lasu, wielkość produkcji szkółkarskiej, zabiegi z zakresu ochrony lasu, szkody powodowane przez czynniki biotyczne i abiotyczne, współpracy z samorządami i służbami mundurowymi oraz roli jednostki na lokalnym rynku pracy;
- wykazu realizowanych projektów środowiskowych, m.in.: zarządzania migracją żubra w północno-wschodniej Polsce, programu Razem dla Natury – ochrona gatunków i siedlisk na terenach cennych przyrodniczo (OPL2) w tym ochrona stanowisk szlaczkonii szafrańca, ochrony siedlisk hydrogenicznym na terenach cennych przyrodniczo, modernizacji zbiornika „Wyżary”;
- Informacji o formach ochrony przyrody i funkcjach lasu, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody wyznaczonych na gruntach w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa. Omówiono tu także obszary cenne przyrodniczo na podstawie kryteriów ustalonych podczas Ogólnopolskiej Narady o Lasach oraz lasy o zwiększonej funkcji społecznej;
- realizowanych działaniach promocyjno-edukacyjnych, projektach środowiskowych, edukacyjnych, turystycznych i naukowych, dotyczących infrastruktury i obiektach turystycznych;
- obszarach zagrożonych uszkodzeniami w szczególności system zabezpieczenia przeciwpożarowego;
- funkcjonowaniem Zespołu Lokalnej Współpracy i wyznaczenie lasów o zwiększonej funkcji społecznej.

Po wystąpieniu Nadleśniczego pan Adam Kwiatkowski zadał pytanie, prosząc o uszczegółowienie, czy lasy o zwiększonej funkcji społecznej zostały zróżnicowane na strefę o intensywnym użytkowaniu rekreacyjnym oraz zrównoważonym.

Zastępca nadleśniczego Rafał Ostaszewski wyjaśnił, że tereny Nadleśnictwa Waliły znajdują się w znacznej odległości od aglomeracji miejskich, przez co nie są obecnie intensywnie użytkowane rekreacyjnie. W związku z tym nie wprowadzono dotychczas podziału na strefy. Miejscem o intensywniejszym ruchu turystycznym może się okazać zbiornik Wyżary i możliwe, że tam powstanie strefa o intensywnym użytkowaniu rekreacyjnym.

Naczelnik Janusz Porowski poprosił, aby Zespół Lokalnej Współpracy doprecyzował to zagadnienie i ustalił wraz z nadleśnictwem ostateczny kształt stref. Jest to ważne dla wykonawcy dokumentacji projektu, ponieważ poszczególne strefy różnią się możliwością projektowania gospodarki leśnej.

Pan Marek Ksepko, Dyrektor Oddziału BULiGL w Białymstoku, zwrócił się do Zespołu Lokalnej Współpracy z prośbą o dystans w stosunku do statystyk dotyczących szkód wyrządzanych przez bobry. Wyjaśnił, że użyte sformułowanie wynika z terminologii leśnej, w której ubytek w drzewostanie klasyfikuje się jako szkodę, mimo pełnej świadomości, że z punktu widzenia ekosystemu bóbr jest naszym sprzymierzeńcem

Naczelnik Janusz Porowski rozwinął tę myśl, wskazując, że choć w skali lokalnej odnotowuje się szkody wyrządzane przez bobry, to z perspektywy ogólnego wpływu na środowisko ich działalność należy oceniać pozytywnie. Podkreślił, że kluczowe znaczenie ma zdolność tych zwierząt do retencji wody. Biorąc pod uwagę koszty budowy sztucznych barier spowalniających odpływ, naturalna działalność bobrów, mimo lokalnych uszkodzeń drzewostanu, jest zjawiskiem bardzo pożytecznym i potrzebnym w wymiarze globalnym.

Pani Paulina Cybulin, zastępca wójta Gminy Gródek, zwróciła uwagę na rozbieżność między licznymi instytucjami, z którymi nadleśnictwo współpracuje, a niską frekwencją na spotkaniu. Zapytała o powody obecności jedynie sześciu z trzynastu pierwotnie zgłoszonych interesariuszy oraz poprosiła o informację, czy pozostałe podmioty nadal wyrażają wolę aktywnej pracy w ramach ZLW.

Nadleśniczy Janusz Samociuk zapewnił, że do wszystkich interesariuszy wysłano zaproszenia na spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy oraz na Nadadę Urzędzeniową, jednak dotychczas nie uzyskano odpowiedzi od wszystkich podmiotów. Zadeklarował, że prośby o udział będą ponawiane, a ostateczny skład ZLW zostanie ustalony w najbliższych dniach.

Pan Rafał Ostaszewski uzupełnił wypowiedź, wyjaśniając, że niektórzy członkowie stowarzyszeń nie mogli przybyć z powodu pracy, a w przypadku innych brak jest informacji o przyczynie nieobecności. Zauważył także, że mimo wcześniejszego zainteresowania, w obecnym składzie prawdopodobnie zabraknie przedstawicieli Politechniki Białostockiej.

W kolejnym pytaniu Pani Paulina Cybulin poruszyła kwestie organizacyjne. Zwróciła się z prośbą o wyjaśnienie procedury zatwierdzania regulaminu pracy ZLW oraz określenie formy, w jakiej to następuje.

W odpowiedzi Dyrektor Marek Masłowski wyjaśnił, że zespół samodzielnie opracowuje swój regulamin i wyraził nadzieję, iż będzie on przestrzegać wypracowanych przez siebie zasad. Podkreślił, że kluczowym zadaniem zespołu jest wewnętrzne formułowanie spójnych wniosków, które będzie można wykorzystać w procesie decyzyjnym. Zespół ma pełnić funkcję organu doradczego dla Dyrektora.

Pan Rafał Ostaszewski podkreślił konieczność wyłonienia przez ZLW lidera, osoby odpowiedzialnej za zbieranie opinii od wszystkich członków oraz bieżącą komunikację.

Pani Paulina Cybulin spytała także na jaki okres powoływany jest ZLW.

Naczelnik Janusz Porowski poinformował, że Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW) rozpoczyna swoją formalną działalność z dniem dzisiejszym, a czas jego funkcjonowania nie jest ograniczony. Podkreślił, że po wejściu planu w życie zespół

będzie kontynuował pracę jako organ doradczy nadleśniczego w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej.

Dyrektor Marek Masłowski wyraził nadzieję, że obecni członkowie przekażą ustalenia ze spotkania pozostałym osobom wchodzącym w skład zespołu. Zaznaczył przy tym, że rozumie ograniczenia czasowe wynikające z obowiązków zawodowych i prywatnych uczestników. Podkreślił, iż największą wartością dla Lasów Państwowych jest fakt, że członkowie zespołu wywodzą się z lokalnego środowiska, znają jego specyfikę i prowadzą w nim aktywną działalność.

Pani Paulina Cybulin zadała Wykonawcy pytanie, w jaki sposób projekt planu zostanie dostosowany do zmieniających się dokumentów strategicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zastąpienia studium przez plan ogólny oraz strategii rozwoju, do której opracowania przystąpiła Gmina Gródek.

Dyrektor Marek Ksepko odpowiedział, że prace taksacyjne planuje zakończyć do jesieni bieżącego roku. Ostateczne wskaźniki planistyczne zostaną opracowane wiosną przyszłego roku. Jeżeli wspomniane dokumenty strategiczne zostaną zaktualizowane w tym terminie, ich uwzględnienie w projekcie Planu będzie łatwe. Jeśli natomiast zmiany będą trwały do ostatnich dni prac nad Planem, ich uwzględnienie będzie niemożliwe. Co do sposobu, uwzględnienie tych zmian jest ułatwione dzięki temu, że dokumenty te dotyczą gospodarowania przestrzenią np. wyznaczaniem obszarów funkcjonalnych. Jest to łatwe do uwzględnienia, gdyż wszystko robione jest na mapach.

Naczelnik Janusz Porowski uzupełnił, że w powstającym planie ogólnym wszystkie grunty rolne i leśne znajdują się w strefie otwartej. Zapisy tego dokumentu nie będą wpływały na prowadzenie gospodarki leśnej na terenach Lasów Państwowych, z wyjątkiem kwestii wznoszenia budynków służących tej gospodarce. Zaznaczył jednak, że nie jest to kwestia bezpośrednio związana z projektem PUL, lecz dotyczy bieżącej działalności nadleśnictwa.

Wystąpienie Anny Zawadzkiej - Zespół Ochrony Lasu w Olsztynie

Pani Anna Zawadzka nakreśliła zakres czynności jakie realizuje Zespół Ochrony Lasu w Olsztynie oraz przedstawiła go jako specjalistyczną jednostkę diagnostyczną, kontrolującą zagrożenia biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne na obszarze RDLP w Białymstoku i Olsztynie. Następnie omówiono szkody odnotowane w ostatnim dziesięcioleciu, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu szkodników owadzych, chorób grzybowych, zwierzyny płowej oraz czynników atmosferycznych (huraganowe wiatry, susze).

Znaczny obszar nadleśnictwa zajmują lasy na gruntach porolnych (prawie 44%), co naraża je na szkody od patogenów grzybowych.

Nadleśnictwo Waliły nie jest położone w strefie stałych ognisk gradacyjnych. Znaczne szkody wystąpiły w drzewostanach świerkowych, które zostały osłabione przez wiatry i długotrwałe susze, co doprowadziło do szkód od kornika drukarza. Szkody od zwierzyny, występujące głównie w uprawach i młodnikach są znaczne, powodowane są głównie przez łosia, jelenia oraz żubra.

Pani Anna Zawadzka naświetliła obraz niekorzystnych warunków klimatycznych w ostatnich latach, m.in. warunków termicznych, niedobory wód opadowych oraz ujemny klimatyczny bilans wodny co może powodować osłabienie drzewostanów.

Ogólny stan zdrowotny lasów nadleśnictwa oceniono jako stabilny, ale zagrożony przez szkodniki owadzie (szkodniki pierwotne oraz wtórne).

Wystąpienie Andrzeja Bogackiego Kierownika Pracowni Urzędzeniowej BULiGL Oddział w Białymstoku

Pan Andrzej Bogacki w swoim wystąpieniu przedstawił założenia do projektu PUL Nadleśnictwa Waliły, z wykorzystaniem ustaleń z Narady Wstępnej w zakresie:

- informacji o posiadanych inwentaryzacjach i opracowaniach z zakresu: gleboznawstwa leśnego, fitosocjologii, inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych, inwentaryzacji nietoperzy w PKPK, inwentaryzacji i ochrony szlaczkonía szafránca w Puszczy Knyszyńskiej oraz danych dotyczących docelowej sieci dróg,
- proponowanego podziału na gospodarstwa wraz z omówieniem zasad ich wyróżniania,
- przyjętej metody inwentaryzacji zasobów drzewnych (w Nadleśnictwie Waliły będzie to statystyczna metoda reprezentacyjna),
- propozycji skłádów odnowieniowych upraw, typów drzewostanów (TD) i rodzajów rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu oraz leśnych siedlisk przyrodniczych,
- propozycji przyjęcia przeciętnych wieków rębności dla poszczególnych gatunków drzew,
- uwzględnienia odpowiedniego postępowania gospodarczego na powierzchniach badawczych,
- inne zagadnienia.

Podczas swego wystąpienia Andrzej Bogacki przedstawił propozycje dotyczące modyfikacji zapisów protokołu z Narady Wstępnej.

1. Poniższe punkty uzyskały akceptację podczas dyskusji oraz analiz i zostaną uwzględnione w protokole z NU:
 - W punkcie 1 zapis: „Wstrzymanie obrotu gruntami leśnymi na czas trwania prac urzędzeniowych ustalono podczas Narady Wstępnej w okresie od dnia 30.04.2027r. do końca 2027 roku” zmieniono na: „Wstrzymanie zmian w ewidencji gruntów na czas trwania prac urzędzeniowych w okresie od dnia 30.04.2027r. do końca 2027 roku.
 - dopisanie do gospodarstwa specjalnego:
 - gruntów pozostających we współwłasności z osobami fizycznymi,
 - drzewostany, w odniesieniu do których, podjęto decyzje o czasowym zaniechaniu planowanego użytkowania rębego (w tym na siedliskach Bs, Bb, BMb, LMb, OIJ, LŁ oraz OI typowego stale podtapianego wskazanego na etapie uzgodnień),
 - lasy stanowiące ostoje zwierząt objętych ochroną gatunkową,

- lasy na siedliskach przyrodniczych: 91D0, 91E0 i 91F0 w obszarach jak i poza obszarami Natura 2000,
- drzewostany, które zakwalifikowano do strefy „wyłączenia” oraz strefy z ograniczeniami, utworzone w ramach realizacji Zarządzenia nr 11 DGLP z dnia 28 stycznia 2025 r. ws. ustalenia kierunkowych wytycznych w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej w nadleśnictwach puszczańskich – po weryfikacji przez Wykonawcę na etapie przygotowania projektu planu i przygotowaniu nowego strefowania,
- uzupełnienie zapisu w gospodarstwie zrębowym (Z): drzewostany dla których właściwe jest użytkowanie rębniami zupełnymi, niezaliczone do gospodarstwa specjalnego (S), do gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego (OS) lub odbudowy lasów niestabilnych (N), w przypadku ich powołania”,
- uzupełnienie zapisu w gospodarstwie przerębowo-zrębowym (P-Z): drzewostany użytkowane rębniami złożonymi II, III, IV i V niezaliczone do gospodarstwa specjalnego (S), gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego (OS) lub odbudowy lasów niestabilnych (N), w przypadku ich powołania”,
- propozycje korekt typów drzewostanów i składów odnowieniowych upraw,
- w punkcie 13b zapis „W drzewostanach wodochronnych oraz na siedliskach Bw, BMw i LMw, nie planować rębni z elementami cięć zupełnych” został zmieniony na : ”W drzewostanach wodochronnych oraz na siedliskach Bw, BMw i LMw, nie planować rębni zupełnych I i IIIA”,
- w punkcie 13f skorygowano zapis na: „W rębniach zupełnych przyjąć 5-letni nawrót cięć. Na mapach plan cięć dla rębni zupełnych należy rozłożyć na lata”,
- w punkcie 13h doprecyzowano liczbę nawrotów cięć przy rębni przerębowej,
- w punkcie 13k zapis: „Na powierzchniach do 1,00 ha lub na powierzchniach o wydłużonym kształcie (szerokości do 1 wysokości drzewostanu) do 1,5 ha (poza lasami wodochronnymi, na siedliskach wilgotnych lub ograniczone innymi przepisami) proponuje się rębnię IB oraz rębnie zastępcze IC, IIIA z krótkim okresem odnowienia” zmieniono na: „Na powierzchniach do 1,00 ha lub na powierzchniach o wydłużonym kształcie (szerokości do 1 wysokości drzewostanu) do 1,5 ha (poza lasami ochronnymi, na siedliskach wilgotnych lub ograniczone innymi przepisami) proponuje się rębnię IB oraz rębnie zastępcze IC, IIIA z krótkim okresem odnowienia”,
- w punkcie 17 wykreślono podpunkty dotyczące:
 - stanu utrzymania istniejących pasów przeciwpożarowych,
 - weryfikacji sieci dojazdów pożarowych w nadleśnictwie,
 zastąpiono je zapisem „Pozostałe elementy zostaną opracowane zgodnie z § 127 IUL,
- na powierzchniach ochrony stanowisk szlaczkonii szafranka rodzaj powierzchni należy określić jako SZCZ OCHR,
- w proponowanych wiekach rębności dopisano Dbc – 80 lat

- do gatunków chronionych występujących licznie dodać bagno zwyczajne *Ledum palustre*, nie ma obowiązku inwentaryzacji tego gatunku w postaci poligonów.
- 2. Nie uzyskały akceptacji i nie zostały uwzględnione:
 - nie uwzględniono propozycji BULiGL dotyczącej nieplanowania zabiegów gospodarczych na gruntach spornych.

W protokole z Narady Urzędzeniowej, na etapie jego opracowania, wprowadzono też inne drobne poprawki i korekty dotyczące zapisów technicznych.

Podczas prezentacji prof. Marcin Sielezniew Wydział Biologii UwB zapytał w jakim terminie powinny napłynąć dane o lokalizacji gatunków chronionych, żeby zostały uwzględniane w PUL.

Dyrektor Marek Ksepko zaznaczył, że najlepiej, gdy takie dane wpływają jeszcze przed pracami w terenie. Mimo że taka sytuacja zdarza się rzadko, pozwala na dokładne sprawdzenie zgłoszonych stanowisk.

Po prezentacji kierownika BULiGL Naczelnik Janusz Porowski odniósł się krótko do uwag do protokołu z Narady Wstępnej wniesionych przez Kierownika BULiGL.

Wystąpienie Janusza Porowskiego Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi w RDLP w Białymstoku

Prezentacja pana Janusza Porowskiego dotyczyła:

- uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości prognozy,
- informacji wymaganych w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000 na podstawie uzgodnienia z RDOŚ w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.),
- opracowania zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w projekcie planu urządzenia lasu (nie przewiduje się w PUL ustanawiania zadań ochronnych),
- ewidencji i uporządkowania granic obszarów wyłączonych z gospodarowania takich jak: siedliska Natura 2000, OCP1 oraz bufory od wód, cieków, bagien i torfowisk,
- wyzwań dotyczących zmian klimatycznych oraz zagrożenia wynikające z prognozy zamierania drzewostanów, na podstawie analiz prof. Jarosława Sochy,
- harmonogramu prac urzędzeniowych oraz kolejnych etapów opracowywania i uzgadniania projektu PUL,
- informacji o udziale społeczeństwa w kolejnych etapach opracowania projektu planu urządzenia lasu.

Dyskusja, uwagi i postulaty do przedstawionych założeń

Na wstępie dyskusji poinformowano zgromadzonych, że prezentowane materiały zostaną udostępnione Zespołowi Lokalnej Współpracy przez nadleśnictwo.

Pani Magdalena Łotysz, Dyrektor Gminnego Centrum Kultury w Gródku, zapytała, czy zaproszenie na kolejne spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy zostanie ponowione do interesariuszy, którzy nie uczestniczyli w Naradzie Urzędzeniowej.

Pan Rafał Ostaszewski zadeklarował podjęcie kontaktu telefonicznego z nieobecnymi interesariuszami w celu ustalenia, czy podtrzymują oni chęć uczestnictwa w Zespole Lokalnej Współpracy.

Pani Magdalena Łotysz podkreśliła kluczowe znaczenie uroczyska Boryk jako najważniejszego miejsca dla lokalnej społeczności, łączącego funkcje kulturalne, społeczne i edukacyjne. Wskazała jednak na szereg problemów.

Ze względu na zły stan techniczny obiektów, które były w przeszłości (wiata, scena – obecnie rozebrane) oraz zagrożenie ze strony drzewostanu podczas trudnych warunków pogodowych, imprezy masowe tymczasowo przeniesiono nad zalew. Bezpieczeństwo uczestników jest dla organizatora absolutnym priorytetem.

Mimo dużego nacisku ze strony mieszkańców na powrót wydarzeń do Boryku, Dyrektor GCK nie może wziąć odpowiedzialności za organizację imprez bez gwarancji bezpieczeństwa na tym terenie.

Pani Dyrektor przywołała „Diagnozę potrzeb lokalnych mieszkańców gminy Gródek” z 2022 r., z której wynika silna potrzeba rewitalizacji Boryku oraz zauważyła brak wystarczającej współpracy w tym zakresie, mimo dotychczasowego wsparcia ze strony Nadleśnictwa Waliły.

W trakcie wypowiedzi pojawiły się pytania o przyszłość Lasów o Zwiększonej funkcji Społecznej:

Czy w przypadku nadania Borykowi statusu lasu społecznego drzewostan będzie monitorowany w sposób gwarantujący 100% bezpieczeństwa uczestnikom imprez?

Czy status ten pozwoli na budowę niezbędnej małej infrastruktury (np. oświetlenia, zaplecza turystycznego), której obecnie brakuje, a która jest ważna głównie dla starszych uczestników wydarzeń?

W odpowiedzi Dyrektor Marek Masłowski podtrzymał chęć udostępniania terenu Boryku w jak najszerszym zakresie. Już wcześniej, analizowano możliwości prawne, które pozwoliłyby polepszyć organizację tamtejszych imprez. Jednym z rozważanych rozwiązań była zamiana nieruchomości z gminą. Z punktu widzenia nadleśnictwa takie rozwiązanie byłoby korzystne, ponieważ mimo naszej przychylności dla lokalnych wydarzeń, specyfika działalności leśnej ogranicza możliwość pełnego angażowania sił i środków w utrzymanie infrastruktury kulturalnej.

Obecnie, udostępniając ten teren, Lasy Państwowe skupiają się przede wszystkim na zapewnieniu bezpieczeństwa użytkownikom poprzez usuwanie zagrażających drzew. Jest to jednak proces trudny, gdyż nadmierne wycinanie drzew mogłoby negatywnie wpłynąć na charakter tego miejsca. W przypadku obiektów udostępnionych do użytku publicznego, dwa razy w roku, dokonywany jest przegląd stanu bezpieczeństwa.

Pan Rafał Ostaszewski dodał, że na tym terenie stwierdzono obecność zgniotka cynobrowego, w związku z czym usunięcie każdego niebezpiecznego drzewa wymaga komisyjnej weryfikacji. Zgodnie z procedurą, ścięte kłody muszą zostać pozostawione do naturalnego rozkładu. To miejsce jest wyjątkowe nie tylko ze względów społecznych, ale też przyrodniczych.

Naczelnik Janusz Porowski dodał, że staramy się dbać o stan sanitarny i bezpieczeństwo, również pod kątem wizualnym. Niestety, nigdy nie jesteśmy w stanie przewidzieć wewnętrznego stanu drzewa bez przeprowadzenia bardzo kosztownych badań specjalistycznych każdej sztuki, na co nie możemy sobie pozwolić. Obowiązujące przepisy, w tym ustawa o lasach, nakładają na nas pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo na tym terenie. Znajdujemy się w swoistym klinczu prawnym, próbując pogodzić wymogi formalne z oczekiwaniami społecznymi.

Na pytanie o możliwość doprowadzenia prądu Naczelnik Janusz Porowski odpowiedział, że nie jest to procedurą prostą, ponieważ standardowo wymaga wyłączenia gruntu z produkcji leśnej, co wiąże się z wysokimi opłatami na rzecz budżetu państwa. Procedura byłaby prostsza, gdyby za doprowadzenie prądu odpowiadało nadleśnictwo. Jest ono bowiem zwolnione z wymogów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, pod warunkiem że inwestycja służy celom gospodarki leśnej.

Na pytanie o możliwość powstania tego typu infrastruktury w tzw. lesie społecznym, Dyrektor Marek Masłowski odpowiedział, że nie widzi ku temu żadnych przeszkód, o ile zostanie wypracowane odpowiednie uzasadnienie. Podkreślił przy tym, że las jest obiektem biologicznym, co sprawia, że nie da się go traktować na równi z martwym zabytkiem. W kwestii formalnej Dyrektor zauważył, że PUL nie jest dokumentem nadrzędnym wobec innych regulacji. To raczej inne dokumenty, takie jak plany ochrony, zadania ochronne dla obszarów Natura 2000, plany parku krajobrazowego czy plany zagospodarowania przestrzennego gminy, kształtują treść PUL i muszą zostać w nim uwzględnione. Sam Plan Urządzenia Lasu ma bezpośredni wpływ przede wszystkim na ewidencję gruntów. Podkreślił, że w przypadku ewentualnych przesunięć gruntowych między Lasami Państwowymi a gminą, stosowny zapis w PUL jest niezwykle ważny, a wręcz bezcenny. Lasy nie istnieją w oderwaniu od regionu i jego problemów, dlatego leśnicy starają się wychodzić naprzeciw społecznym oczekiwaniom, taka jest bowiem ich rola.

Pan Rafał Ostaszewski zwrócił uwagę, że wsparcie wykonawcy może pomóc przy planowaniu działań w Boryku. Wskazał, że mamy do czynienia z cennym, starym drzewostanem, który w sposób naturalny z czasem będzie ulegał rozpadowi. Dlatego też należy już teraz zaplanować wprowadzanie młodego pokolenia drzew. Dzięki temu, gdy proces zamierania starodrzewu przyspieszy, będzie już istniała warstwa młodego stabilnego lasu.

W odpowiedzi na te sugestie, Dyrektor Marek Ksepko zadeklarował przeprowadzenie wspólnej wizji lokalnej w celu ustalenia szczegółów planowanych działań.

Pan Paweł Stankiewicz z Fundacji Tutaka podkreślił potrzebę myślenia o tym terenie w perspektywie długofalowej. Wskazał na konieczność zaplanowania już teraz zmian, jakie mają zachodzić w Boryku w ciągu najbliższych 10, 20 czy 30 lat. Zaznaczył, że kluczowe jest wprowadzanie nowego pokolenia drzew w taki sposób, aby nie zmienić unikalnego charakteru tego miejsca i nie stracić tej „perły” przyrodniczej.

Pan Paweł Stankiewicz skierował także zapytanie o różnice między lasem społecznym intensywnego użytkowania rekreacyjnego a tym o ograniczonych działaniach gospodarczych. Zapytał o konkretne rozwiązania w ramach tych kategorii, które mogłyby ułatwić zarządzanie tym obszarem w przyszłości.

Naczelnik Janusz Porowski wyjaśnił, że w strefie intensywnego użytkowania rekreacyjnego co do zasady nie projektuje się działań gospodarczych mających na celu wymianę pokoleniową drzewostanu. Priorytetem jest tutaj utrzymanie obecnego stanu oraz stabilności lasu. Działania ochronne są oczywiście podejmowane, aby zapobiegać zagrożeniom wynikającym ze starzenia się drzew, jednak mają one charakter bardzo ograniczony – zarówno pod względem przestrzennym, jak i rzeczowym. Inaczej sytuacja wygląda w drugiej strefie, gdzie dopuszczalne jest stosowanie znacznie szerszego wachlarza narzędzi, co pozwala na uzyskanie szybszych i bardziej wymiernych efektów w zarządzaniu strukturą lasu.

Pan Paweł Stankiewicz zapytał też, czy w ramach opinii składanej przez ZLW można przygotować listę postulatów i przedstawić własne oczekiwania.

Dyrektor Marek Masłowski potwierdził, że zgłoszone postulaty zostaną rozpatrzone a ich realizacja będzie zależała od tego, co da się uwzględnić a co przekracza możliwości nadleśnictwa.

Zamknięcie narady – Marek Masłowski, zastępca dyrektora ds. gospodarki leśnej RDLP w Białymstoku

Dyrektor podziękował za spotkanie.

Założenia do projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Waliły na lata 2028-2037 wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000

1. Dane dotyczące aktualności stanu posiadania w zakresie opisowym i geometrycznym, stanowiące podkład geodezyjny do projektu planu urządzenia lasu

Nadleśnictwo Waliły wg stanu na 16 maja 2025 roku zarządza gruntami na powierzchni 16 166,4786 ha, w tym 15 348,1506 ha zajmują grunty leśne (podane powierzchnie są powierzchniami bez współwłasności).

Grunty we współwłasności z osobami fizycznymi położone są na 35 działkach na powierzchni 36,1875 ha, w tym udział Nadleśnictwa 24,2494 ha. Nadleśnictwo w swoim zarządzie posiada grunty sporne o powierzchni zredukowanej 5,8765 ha (powierzchnia całych działek ewidencyjnych wynosi 18,6619 ha).

Stan danych ewidencyjnych zawartych w SILP oraz na LMN jest zgodny z ewidencją powszechną.

Tabela 1. Zestawienie gruntów spornych

Adres leśny	Adres adm.	Nr działki	Rodz. uż. grunt.	Rodz. pow.	Sporny	Pow. [ha]
01-32-1-03-378A -t -00	20-02-042-0021	77/7	Ls	D-STAN	T	0,5306
01-32-1-03-378A -w -00	20-02-042-0021	77/7	Ls	D-STAN	T	3,3076
01-32-1-08-442B -b -00	20-02-042-0001	377	Ls	D-STAN	T	2,2945
01-32-1-09-413 -a -00	20-02-042-0009	150/413	Ls	D-STAN	T	12,5292
Razem powierzchnia:						18,6619

Ostatnia kontrola zgodności danych ewidencyjnych zawartych w bazie SILP z danymi pozyskanymi ze Starostwa Powiatowego w Białymstoku została przeprowadzona w lutym 2025 r.

Wstrzymanie zmian w ewidencji gruntów na czas trwania prac urządzeniowych w okresie od dnia 30.04.2027 r. do końca 2027 roku.

Na gruntach będących we współwłasności Wykonawca PUL sporządzi opisy taksacyjne, na gruntach tych nie będą planowane zabiegi gospodarcze.

Materiały teledetekcyjne zostaną pozyskane ze źródeł ogólnie dostępnych – geoportal.gov.pl (ortofotomapa z 2025 r., chmura punktów z ALS oraz produkty pochodne NMT).

2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska

Zgodnie z Zarządzeniem nr 53 Dyrektora Generalnego LP z dnia 23 sierpnia 2021 r. o zmianie niektórych zarządzeń określających zasięgi terytorialne nadleśnictw, zasięg terytorialny Nadleśnictwa Waliły obejmuje obszar 301,68 km².

Nadleśnictwo Waliły położone jest na terenie województwa podlaskiego, w powiecie białostockim, w gminie Gródek (obszar wiejski).

Główne dokumenty planistyczne:

1) Na szczeblu krajowym

Najważniejszym dokumentem jest koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK) – przyjęta uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13.12.2011r. KPZK zakłada w 2030 roku wzrost lesistości kraju przekraczający 30% oraz zwiększenie obszarów Natura 2000 do ponad 20% terytorium lądowego Polski. Podstawą programowania zalesień będą: zaktualizowany wieloletni Krajowy Program Zwiększania Lesistości, zawierający wskazania przyrodnicze do zwiększenia stopnia lesistości poszczególnych gmin, stosowany zgodnie z funkcjami terenu oraz plan ochrony obszarów Natura 2000.

2) Na szczeblu województwa

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/330/17 z 22.05.2017 r. Sejmiku Województwa Podlaskiego, który jest instrumentem kreacji polityki przestrzennej samorządu województwa odnoszącym odpowiednie ustalenia dokumentów strategicznych, koncepcyjnych, programowych rządowych i samorządowych do przestrzeni województwa.

3) Na szczeblu gminnym

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gródek przyjęte Uchwałą Nr XXXVI/212/02 z dn. 28.06.2002 r. Rady Gminy Gródek.

Zgodnie z Uchwałą Nr III/25/24 Rady Gminy Gródek z 28.05.2024 r. Gmina Gródek przystąpiła do sporządzenia Planu ogólnego gminy Gródek. Opracowanie planu obejmuje obszar całej gminy Gródek w jej granicach administracyjnych.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego:

Gmina Gródek nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego obszaru gminy a jedynie plany częściowe, skupiające się na obszarze planowanych ważniejszych inwestycji gospodarczych w poszczególnych obrębach ewidencyjnych. Na gruntach nie objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gmina wydaje decyzję o warunkach zabudowy na wniosek osób zainteresowanych.

Strategie i programy rozwojowe:

1) Na szczeblu województwa

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 przyjęta Uchwałą Nr XVIII/213/2020 z dn. 27.04.2020 r. Sejmiku Województwa Podlaskiego to najważniejszy dokument, który wyznacza kierunki polityki regionalnej naszego województwa. Strategia określa działania mające na celu ochronę środowiska naturalnego województwa, promowanie zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych, redukcję emisji szkodliwych substancji oraz promowanie odnawialnych źródeł energii.

2) Na szczeblu gminnym

Zgodnie z Uchwałą Nr X/88/25 Rady Gminy Gródek z dn. 14.03.2025 r. Gmina Gródek przystąpiła do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Gródek na lata 2026-2035.

Programy ochrony środowiska:

1) Na szczeblu krajowym

Najważniejszym dokumentem jest „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” przyjęta Uchwałą Nr 67 Rady Ministrów z 16.07.2019 r. Rolą jej jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju oraz wysokiej jakości życia mieszkańców

2) Na szczeblu województwa

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 roku przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/474/2021 z 29.11.2021 r. Sejmiku Województwa Podlaskiego.

3) Na szczeblu powiatu

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Białostockiego do roku 2030 przyjęty Uchwałą Nr LXXV/625/2023 Z 28.12.2023 r. Rady Powiatu Białostockiego.

4) Na szczeblu gminnym

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gródek na lata 2023-2026 przyjęty Uchwałą Nr XLI/354/22 z 29.11.2022 r. Rady Gminy Gródek.

Głównym celem programów i strategii, które zostały opracowane dla obszarów występujących na terenie Nadleśnictwa Waliły jest dążenie do poprawy stanu środowiska, ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko, ochrona i rozwój walorów środowiska, a także racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Najważniejszymi dokumentami mającymi wpływ na prowadzenie gospodarki leśnej i ochrony przyrody są dokumenty opracowywane przez Gminę Gródek.

Przewidywane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym mogących spowodować zagrożenie trwałości lasu, na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Wąliły:

- Przebudowa zabezpieczenia na granicy państwowej.

3. Propozycja korekt podziału powierzchniowego, w tym na obręby leśne, leśnictwa, numeracje oddziałów, zmian ich zasięgu

Podział powierzchniowy nadleśnictwa na jeden obręb leśny oraz 10 leśnictw należy pozostawić bez zmian.

Należy zweryfikować nadanie numerów oddziałów i wydzieleń na gruntach zakupionych i przejętych w latach 2018-2025, poprzez nadanie dużej litery do numeru sąsiadujących oddziałów.

Korekta granic wydzieleń - należy zwrócić szczególną uwagę na prawidłowość przebiegu granic w wydzieleniach: 06-11-b, 02-239-h-99, 03-95-h, 03-95-g oraz oddziałach 08-271, 08-272, 04-7.

Prace z zakresu oczyszczenia linii podziału powierzchniowego oraz renowacji słupków oddziałowych nadleśnictwo wykona we własnym zakresie.

Szczególne kryteria wyróżniania wydzieleń:

- Wyróżniać wydzielania uwarunkowane przebiegiem siedlisk Natura 2000 o powierzchni ponad 0,25 ha, przy innym użytkowaniu niż w wydzielaniu, z którego nastąpi wyłączenie. Nie dotyczy bloków upraw pochodnych;
- Tam gdzie możliwa jest identyfikacja na podstawie naturalnych bądź sztucznych szczegółów terenowych (drogi, wyraźne granice siedliskowe, przyrodnicze, itp.), wyróżniać wydzielania przy naturalnych ciekach i zbiornikach wodnych oraz siedliskach bagiennych, w odległości ok. 30 m od ich granic. W pozostałych przypadkach 30 m bufor zaprojektować na etapie planowania cięć. Powstałe wydzielania należy włączyć do gospodarstwa specjalnego. W przypadku bloków upraw pochodnych (BLUP) każdorazowo uzgadniać takie wyłączenie z Nadleśnictwem/RDLP (w trybie pilnym, dokonana zostanie korekta zasięgu BLUP - nadleśnictwo);
- Wyróżniać wydzielania o powierzchni ponad 0,50 ha z kęp do naturalnego rozkładu. Wydzielania takie nie mogą być łączone z drzewostanami przewidzianymi do cięć rębnych. Nie należy łączyć kęp do naturalnego rozkładu (które pozostaną w PUL kępami) z drzewostanami przewidzianymi do cięć rębnych;
- Zgodnie z § 17 pkt 1 IUL – granice pododdziałów powinny być wyraźne i łatwe do identyfikacji w terenie. W razie potrzeby, należy oznaczać tylko na wylotach i skrzyżowaniach „obrączkami” wykonywanymi na korze (na wysokości około 1,5 m) oraz znakami kierunkowymi;
- Nie zmieniać literowania wydzieleń w rezerwach (posiadających aktualne plany ochrony), z wyłączeniem wydzieleń, które uległy podziałowi;
- W związku z pracami nad projektem nadleśnictw puszczańskich a co za tym idzie wytypowaniem drzewostanów wyłączonych z użytkowania lub podlegających

modyfikacjom użytkowania, mogą nastąpić korekty podziału i korekty wskazówek gospodarczych. Będzie to miało wpływ na zaliczanie powierzchni do określonych gospodarstw;

- Nie planować wskazówek gospodarczych na wąskich działkach (do 20 m szerokości) leżących w szachownicy z lasami innej własności;
- Obiekty liniowe – szerokości dla linii energetycznych przyjąć zgodnie z parametrami zawartymi w umowach ustanowienia służebności przesyłu.

4. Potrzeby w zakresie zmian ustanowionych kategorii ochronności w lasach (odpowiedni wniosek w sprawie lasów ochronnych)

W ramach prac nad opracowaniem projektu PUL Wykonawca dokonana korekty zasięgu lasów ochronnych wg. poniższych wskazówek nadleśnictwa:

- a) Należy utrzymać dotychczasowe kategorie ochronności, tj.: lasy wodochronne, glebochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej oraz lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, w stanie niezmiennym (z wyłączeniem korekt wynikających z oczywistych pomyłek lub zmian formalnych) po ich zaimplementowaniu do obecnej ewidencji gruntów nadleśnictwa;
- b) Włączenie powierzchni badawczej SGGW do lasów na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych;
- c) Włączenie powierzchni ochrony stanowisk szlaczkonía szafránca do kategorii lasów na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, rodzaj powierzchni należy określić jako SZCZ OCHR.

Wykonawca sporządzi zestawienie powierzchni lasów ochronnych, a także szczegółowy wykaz z uzasadnieniem do nadania kategorii lasu ochronnego i tracących status lasu ochronnego oraz mapy lasów ochronnych dla Nadleśnictwa Waliły (w obrębie leśnym Waliły, Gminie Gródek).

Nadleśnictwo złoży wnioski o uzyskanie opinii dot. projektu lasów ochronnych do Rady Gminy Gródek.

Dokumentacja dotycząca lasów ochronnych będzie prowadzona w formie elektronicznej, a wykonawca dostarczy projekt w terminie określonym w Umowie.

5. Formy ochrony przyrody na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie

1) Rezerваты przyrody

W Nadleśnictwie Waliły znajdują się 3 rezerваты przyrody:

- a) Chomontowszczyzna: powołany Rozporządzeniem Nr 28/99 Wojewody Podlaskiego z dnia 10 sierpnia 1999 r.(zmiana – zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 10 stycznia 2024 r.). Położenie: Leśnictwo Radunin. Powierzchnia rezerwatu wynosi 234,43 ha. Dla rezerwatu sporządzony jest plan ochrony - Rozporządzenie Nr 4/08 Wojewody Podlaskiego z dnia 21 lipca 2008 r. Ustanowiony na okres 20 lat.

- b) Rabinówka , powołana Rozporządzeniem Nr 67/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 2 grudnia 2005 r. Położenie Leśnictwo Wiejki. Powierzchnia rezerwatu wynosi 651,52 ha. Zadania ochronne - zarządzenie nr 19/2023 RDOŚ w Białymstoku z dnia 5 czerwca 2023 r. Ustanowione na 5 lat (do 27.06.2028 r.)
- c) Jezioro Wiejki: powołany Rozporządzeniem nr 66/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 2 grudnia 2005 r. Położenie Leśnictwo Wiejki. Powierzchnia rezerwatu wynosi 22,50 ha; w tym w zarządzie Nadleśnictwa Waliły 19,26 ha. Plan ochrony - Zarządzenie RDOŚ w Białymstoku z dnia 15 lipca 2016 r. Ustanowiony na okres 20 lat.

Do Nadleśnictwa Waliły wpłynęło pismo RDLP w Białymstoku znak spr.: ZP.7212.1.39.2025 z dnia 27.03.2025 r. do którego załączono listę dodatkowych propozycji rezerwatów, przekazaną przez GDOŚ. W przedstawionej propozycji ujęto powiększenie rezerwatu Chomontowszczyzna, jednak znalazły się tam błędy w adresach leśnych, które uniemożliwiają jednoznaczne określenie powierzchni – wydzielania nie istnieją, bądź znajdują się w znacznej odległości od rezerwatu. W związku z powyższym Nadleśnictwo Waliły zwróciło się z zapytaniem o możliwość otrzymania dokumentu źródłowego z propozycją lub kontaktu z wnioskodawcą w celu zweryfikowania faktycznych proponowanych powierzchni i jednocześnie objęcia tego obszaru odpowiednią ochroną. Wysyłana korespondencja nie przyniosła oczekiwanych rezultatów, nadleśnictwo nie otrzymało żadnej odpowiedzi dotyczącej ewentualnego poszerzenia rezerwatu. W grudniu 2025 roku opublikowano kolejną listę dotyczącą modyfikacji rezerwatów na terenie RDOŚ w Białymstoku, jednak poszerzenie rezerwatu Chomontowszczyzna nie zostało tam ujęte..

2) Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych

- a) orlik krzykliwy: decyzja RDOŚ w Białymstoku z 14 lipca 2015 r., RDOŚ.6442.19.2015.MD, położenie Leśnictwo Gródek: 423 r, 423l, 423p, powierzchnia 11,84 ha,
- b) orlik krzykliwy: decyzja RDOŚ w Białymstoku z 24 czerwca 2019 r., WPN.6442.27.2019.MC, położenie Leśnictwo Wiejki: 293g, 285a, g, h, 293f, g, h, powierzchnia 25,60 ha,
- c) orlik krzykliwy: decyzja RDOŚ w Białymstoku z 10 października 2014 r., znak: WPN.6442.41.2014.MD, położenie Leśnictwo Radunin: 155f, d, i, 133g, 155 h, g, c, b, k, n, p, r, leśnictwo Turowo: 134j, 156a, 156d; powierzchnia 37,46 ha,
- d) orlik krzykliwy: decyzja RDOŚ w Białymstoku z 25 listopada 2010 r., RDOŚ-20-WPN-I-663113/85/10/AZ, położenie Leśnictwo Wiejki: 271h, a; pow. 17,08 ha
- e) orlik krzykliwy: decyzja RDOŚ w Białymstoku z 23 czerwca 2017 r., znak: WPN.6442.11.2017.MT, położenie Leśnictwo Radunin: 170dx, cx, fx, 170n, o, p, r, s, w, x, y, z, ax, 171n, o, r, s, t, w, x, 181a, b, d, f, g, h; pow. 45,03 ha,
- f) bielik: decyzja RDOŚ w Białymstoku z dnia 28 lipca 2023 r., znak: WPN.6442.31.2023.DO, położenie Leśnictwo Józefowo: 119-a-00, 119-b-01, 118-c-00, 119-b-99, 119-b-01, 119-a-00, 118-c-00, 118-b-00, 118-d-00, 141-

a-00, 141-b-00, 141-c-00, 141-d-00, 141-f-00, 141-g-00, 141-j-00; pow. 47,10 ha;

- g) bielik: decyzja RDOŚ w Białymstoku z 25 listopada 2010 r., RDOŚ-20-WPN-I-663113/85/10/az, położenie Leśnictwo Radunin: 129f, 106g, 106h, 130a, 129c, 129d, 129j, 129g, 106d, 106i, 107i, 130b, 130i; powierzchnia: 50,85 ha,
- h) włochatka: decyzja RDOŚ w Białymstoku z 16 czerwca 2015 r., WPN.6442.18.2015.MD, położenie Leśnictwo Radunin: 36f; pow. 0,78 ha,
- i) włochatka: decyzja RDOŚ w Białymstoku z 13 sierpnia 2014 r., WPN.6442.36.2014.MD, położenie Leśnictwo Radunin: 12i; pow. 0,32 ha,
- j) włochatka: decyzja RDOŚ w Białymstoku z 17 lipca 2015 r., WPN.6442.32.2015.MD, położenie Leśnictwo Wiejki: 290m; pow. 0,49 ha.

3) Pomniki przyrody

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Waliły nie ma pomników przyrody, w zasięgu terytorialnym występuje 15 pomników przyrody ożywionej.

4) Obszary Natura 2000

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Waliły znajdują się następujące obszary Natura 2000, zatwierdzone przez Komisję Europejską i polski rząd:

- a) PLH200006 Ostoja Knyszyńska, powołany Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Knyszyńska PLH200006 (Dz. U. z 2021 r. poz. 473). Leśnictwa: wszystkie, z wyłączeniem fragmentu leśnictwa Zielona. Powierzchnia: 15087,47 ha.
- b) PLB200003 Puszcza Knyszyńska, powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12.01.2011 r. (Dz.U. Nr 25, poz. 133), Leśnictwa: wszystkie, z wyłączeniem fragmentu leśnictwa Zielona. Powierzchnia: 15113,74 ha.

5) Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej

Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej imienia Profesora Witolda Sławińskiego został utworzony Uchwałą nr XXVI/172/88 WRN w Białymstoku z dnia 24.05.1988 r., zaktualizowaną Uchwałą Nr XXIII/201/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21.03.2016 r. Powierzchnia PKPK wynosi 72 860,17 ha, powierzchnia otuliny 53 827,54 ha. Łącznie Park wraz z otuliną zajmuje 126 687,71 ha. Park ma typowo leśny charakter, lasy i zadrzewienia zajmują 85% jego powierzchni. Tereny leśne stanowią w przewadze grunty Skarbu Państwa zarządzane przez siedem nadleśnictw: Czarna Białostocka, Waliły, Knyszyn, Krynki, Supraśl, Waliły i Żednia. Nadzór nad ochroną Parku, zachowaniem jego różnorodności biologicznej i krajobrazowej sprawuje Dyrekcja i Służba Parku. Na mocy Rozporządzenia nr 22/01 Wojewody Podlaskiego z dnia 9 sierpnia 2001 r. został ustanowiony „Plan ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej imienia Profesora Witolda Sławińskiego”.

W skład Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej wchodzi 5378,05 ha gruntów Nadleśnictwa Waliły w leśnictwach: Turowo, Radunin, Królowe Stojło oraz część leśnictw Józefowo i Gródek.

6) Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Sokólskie

Obszar chronionego krajobrazu Wzgórza Sokólskie powołany został Uchwałą Nr XII/84/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 1986 r. Leśnictwa: Skroblaki, Smolarnia, Lipnik oraz część leśnictw Józefowo i Gródek na powierzchni 6149,87 ha.

Tabela 2. Formy ochrony przyrody na gruntach nadleśnictwa

Forma ochrony	Nazwa	Pow. w ha
Rezerваты	Chomontowszczyzna	234,43
	Jezioro Wiejki	19,26
	Rabinówka	651,52
Obszar chronionego krajobrazu	OChK Wzgórza Sokólskie	6149,85 (pow. z SILPweb)
Park krajobrazowy	PK Puszczy Knyszyńskiej	5378,05
Obszary Natura 2000	Ostoja Knyszyńska PLH200006	15087,40
	Puszcza Knyszyńska PLB200003	15113,67
strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gat. chronionych	2 - bielika, 5 - orlika krzykliwego, 3 - włośchatki	236,55

Dokumentację dotyczącą nowych stref ochronnych Nadleśnictwo przekaze Wykonawcy PUL po jej zatwierdzeniu przez RDOŚ, w terminie nie późniejszym niż zakończenie prac terenowych. Decyzje, które zostaną zatwierdzone po tym terminie zostaną wprowadzone do bazy SILP w ramach aktualizacji rocznej.

6. Potrzeby opracowania w projekcie planu urządzenia lasu zakresu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

W projekcie planu urządzenia lasu nie przewiduje się opracowania PZO dla obszarów Natura 2000.

7. Działania wynikające z planów zadań ochronnych, planów ochrony lub planów urządzenia lasu z zakresem PZO

Plan Urządzania Lasu na lata 2018-2027 nie posiadał zakresu PZO.

Zrealizowane przez nadleśnictwo działania ochronne wynikające z Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006:

- Sasanka zwyczajna - przywrócenie i utrzymanie właściwego stanu siedlisk gatunku;
- Leniec bezpodkwiatkowy - przywrócenie i utrzymanie właściwego stanu siedlisk gatunku przez powstrzymanie sukcesji wtórnej;

- Użytkowanie nieekstensywne łąki - ekstensywne użytkowanie kośne.

Zrealizowane działania ochronne wynikające z Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003:

- Zabezpieczanie gniazd orlika krzykliwego przed drapieżnictwem.

Działania ochronne wynikające z Zarządzenia Nr 19/2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 5 czerwca 2023 r. w sprawie zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Rabinówka”:

- Koszenie i odkrzaczanie w Rezerwacie Rabinówka.

Działania ochronne wynikające z Planu ochrony dla rezerwatu Jezioro Wiejki:

- Zadania zrealizowane - usuwanie zbędnych nalotów na torfowiskach - zadanie zrealizowane przez RDOS 2 lata temu.

Działania ochronne wynikające z Planu ochrony dla rezerwatu Chomontowszczyzna:

- Zwiększenie bazy żerowej dla wolnościowego stada żubrów. Zakres działań ochronnych: coroczne wykaszanie traw metodą mechaniczną (kosiarka rotacyjna) na powierzchni 5,93 ha. Lokalizacja: 85j, 107c, 107d, 63f.

8. Posiadane inwentaryzacje i opracowania z zakresu gleboznawstwa leśnego, fitosocjologii, siedlisk przyrodniczych, inwentaryzacji zasobów martwych drzew, danych dotyczących docelowej sieci dróg, koncepcji gospodarowania wodą w lesie (np. w obszarach nieobjętych dotychczas tymi pracami) oraz potrzeb ich uzupełnienia

Podczas sporządzania projektu PUL dla Nadleśnictwa Waliły wykorzystane zostaną:

- Prace siedliskowe wykonane w latach 2004-2006 według stanu na 31.08.2006 r. – Charakterystyka siedlisk Nadleśnictwa Waliły [BULiGL 2007].
- Opracowanie fitosocjologiczne wykonane w latach 2015-2016 wg stanu na 12.10.2015 r. - Charakterystyka fitosocjologiczna Nadleśnictwa Waliły [BULiGL 2016].
- Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych, wykonana w obszarze Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH2000006, w ramach realizowanego przez RDOS w Białymstoku projektu „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych (POIS.02-04.00-00- 0191/16-07)”;
- „Nietoperze Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej. Inwentaryzacja, monitoring i edukacja oraz wybrane zabiegi ochronne.” Grzegorz Błachowski;
- Dane zawarte w projekcie Docelowej Sieci Drogowej Nadleśnictwa Waliły z 2020 roku, sporządzonym na podstawie Zarządzenia nr 28 DGLP z dnia 27.04.2018 r. przez firmę Lehmann+Partner Polska Sp. z o.o.

Do opracowania projektu PUL należy przyjąć TSL w nawiązaniu do zespołów

roślinnych z opracowania fitosocjologicznego wykonanego w 2016 roku.

W ramach koncepcji gospodarowania wodą w lesie, nadleśnictwo przystąpiło do projektu GMOK w ramach którego będzie wykonany operat hydrologiczny dla nadleśnictwa - planowane wykonanie na rok 2026. Operat hydrologiczny miałby służyć wytypowaniu cieków/obszarów, na których należałoby podjąć działania w kierunku ograniczenia/spowolnienia spływu wód powierzchniowych z zastosowaniem metod bezinwazyjnych i niskokosztowych – naturalne przegrody.

9. Metoda inwentaryzacji zasobów drzewnych

Zdecydowano o zastosowaniu metody reprezentacyjnej z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału prób pomiarowych, zgodnie z § 51-56 IUL.

W ramach przedmiotowej metody należy:

- a) w czasie sporządzania opisu taksacyjnego wykorzystać powierzchnie próbne relaskopowe do oszacowania miąższości w poszczególnych drzewostanach,
- b) przeprowadzając inwentaryzację zasobów miąższości nadleśnictwa zastosować statystyczną metodę reprezentacyjną z losowym doбором próbek w ramach warstw gatunkowo-wiekowych,
- c) wyrównać miąższość oszacowaną w drzewostanach do miąższości ustalonej w wyniku pomiaru statystyczną metodą reprezentacyjną w warstwach gatunkowo-wiekowych.

Zgodnie z § 82 ust 1 IUL, przy zastosowaniu metody reprezentacyjnej do inwentaryzacji miąższości, pomiar drewna martwego zostanie przeprowadzony na co piątej powierzchni próbnej zakładanej w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej.

10. Potrzeby ujęcia w projekcie planu urządzenia lasu Leśnych Gospodarstw Węglowych (LGW)

Nadleśnictwo Waliły nie uczestniczyło w projekcie Leśnych Gospodarstw Węglowych.

11. Uwzględnienie odpowiedniego postępowania gospodarczego na powierzchniach badawczych, np. glebowych powierzchniach wzorcowych (GPW), powierzchniach monitoringu lasu (SPO II)

Na gruntach nadleśnictwa zlokalizowana jest powierzchnia badawcza:

- Leśnictwo Wiejki, wydzielenie 272 h-00 - uprawa testująca sosny zwyczajnej - sposób postępowania do uzgodnienia z SGGW.

12. Propozycja typów drzewostanów (TD) i rodzajów rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu oraz leśnych siedlisk przyrodniczych

Propozycja TD została uszczegółowiona w rozdziale 14.

Projektując użytkowanie rębne należy kierować się następującymi wskazówkami:

- a) W strefach ochrony całorocznej ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych nie planujemy wskazówek gospodarczych;
- b) W drzewostanach wodochronnych oraz na siedliskach Bw, BMw i LMw, nie planować rębni zupełnych I i IIIA;
- c) W lasach ochronnych stosowanie zrębów zupełnych ograniczyć do najłagodniejszych siedlisk leśnych. Wszystkie odstępstwa należy uzasadnić i opisać w elaboracie;
- d) Nie planować cięć zupełnych w strefie 30 metrów od cieków naturalnych, bagien i siedlisk bagiennych – tylko rębnie z cięciami częściowymi, brzegowymi (a także smugowymi i pasowymi) i/lub przerębowymi. Wyklucza się projektowanie rębni IA, IB, IC, IIIA, IIIB;
- e) Wyłączenie z cięć rębnych drzewostanów na siedliskach Bs, Bb, BMb, LMb, OIJ, LŁ oraz OI typowe stale podtopione (wskazanych na etapie uzgodnień);
- f) Utrzymanie, kształtowanie lub tworzenie stref ekotonowych przy granicy polno-leśnej o szerokości ok. 25 m. W przypadkach planowania rębni zupełnych, wykorzystanie rębni retencyjnej z wykorzystaniem dolnego piętra (nie dotyczy BLUP). Wykonawca opíše sposób tworzenia stref ekotonowych w Programie ochrony przyrody;
- g) W rębniach zupełnych przyjąć 5-letni nawrót cięć. Na mapach plan cięć dla rębni zupełnych należy rozłożyć na lata;
- h) Należy stosować wręby przy dużych powierzchniach drzewostanów jednowiekowych. Dotyczy to zarówno rębni zupełnych, jak i złożonych. Dopuszcza się wykonanie do 2 wrębów w ramach ostępu, zgodnie z zapisami ZHL;
- i) Przy rębni przerębowej łączne pozyskanie w 10-leciu nie powinno przekroczyć 20% miąższości. Decyzję co do liczby nawrotów cięć (1 lub 2) należy pozostawić taksatorowi na gruncie, co zostanie ostatecznie uzgodnione z pracownikami nadleśnictwa;
- j) Dla rębni IIIA, IIIB i IVD planować jeden nawrót cięć w 10-leciu;
- k) Typ rębni w zależności od siedliska (z zastrzeżeniem jak wyżej: a-j);

Tabela 3. Rodzaje rębni w zależności od typu siedliskowego lasu

TSL	Projektowane rębnie	
	rębnia zasadnicza	rębnia zastępcza
Bs	brak	brak
Bśw	IB	IB-R, IIA, IIB
Bw	IIA	IIB, IVC, IVD
Bb	brak	brak
BMśw	IB	IB-R, IIA, IIB
BMw	IIA	IIB, IVC, IVD
BMb	brak	brak
LMśw	IIIA	IIIB, IIIA-R, IVD

TSL	Projektowane rębnie	
	rębnia zasadnicza	rębnia zastępcza
LMw	IIA, IVC	IIIC, IVD
LMb	brak	brak
Lśw	IIIB, IVD	IIIA, IIIA-R, IVC
Lw	IVD, IVC	VB
OI	IVC	VB
OIJ	brak	brak
LŁ	brak	brak

- l) Na powierzchniach do 1,00 ha lub na powierzchniach o wydłużonym kształcie (szerokości do 1 wysokości drzewostanu) do 1,5 ha (poza lasami ochronnymi, na siedliskach wilgotnych lub ograniczone innymi przepisami) proponuje się rębnie IB oraz rębnie zastępcze IC, IIIA z krótkim okresem odnowienia;
- m) Plan cięć rębnych musi uwzględniać nie umniejszanie powierzchni drzewostanów najstarszych klas wieku (VIII i starsze) zgodnie z pismem RDLP w Białymstoku ZP.0152.6.2022 z 28.02.2023r.;
- n) Wstrzymanie cięć rębnych w drzewostanach w wieku ponad 150 lat (od IX klasy wieku wzwyż), z wyłączeniem drzewostanów KO i KDO;
- o) Łączenie kęp do naturalnego rozkładu w wydzielenia bez wskazówki i przeznaczenia ich do gospodarstwa specjalnego. Kępy do naturalnego rozkładu, które nie tworzą wydzieli należy pozostawić bez wskazówki;
- p) Rębnie na obszarach Natura 2000 projektowane będą zgodnie z zapisami zawartymi w PZO, a na siedliskach przyrodniczych poza obszarami Natura 2000, tak by nie pogorszyć stanu siedlisk;
- q) Przy rębni częściowej łączne pozyskanie w 10-leciu nie powinno przekroczyć:
 - do 50% miąższości przy jednym nawrocie w 10-leciu,
 - do 60% miąższości przy dwóch nawrotach w 10-leciu.
 Decyzję co do liczby nawrotów cięć należy pozostawić taksatorowi na gruncie, co zostanie ostatecznie uzgodnione z pracownikami nadleśnictwa. W uzasadnionych przypadkach (pielęgnacją młodego pokolenia) możliwe jest zwiększenie łącznego pozyskania w 10-leciu do 70% miąższości;
- r) W rębni stopniowej brzegowo-smugowej IVC należy projektować 2 lub 3 nawroty cięć. Liczbę nawrotów określi taksator (na gruncie) oraz uzgodni ją z nadleśnictwem.

Wytyczne w sprawie ww. rębni, pielęgnowania lasu i hodowli lasu mogą ulec zmianie i/lub uzupełnieniu. Wszystkie modyfikacje i odstępstwa od rębni zasadniczej dla poszczególnych siedlisk, należy opisać szczegółowo w elaboracie.

13. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych

- a) Trzebieże pilne będą projektowane tylko w uzasadnionych i uzgodnionych z nadleśnictwem przypadkach;

- b) Dopuszczalne jest planowanie trzebieży wczesnych dwu nawrotowych w drzewostanach na gruntach porolnych o zadrzewieniu powyżej 1.0;
- c) Przyjąć generalną zasadę wyłączenia z cięć przedrębnych drzewostanów na siedliskach Bb, BMb, LMb, OIJ i LŁ oraz zalewanych OI typowych (OI wskazanych na etapie uzgodnień z nadleśnictwem). W uzasadnionych przypadkach możliwe są odstępstwa;
- d) Przy ustalaniu wskazówek gospodarczych nie należy stosować szablonu wiekowego, a uwzględniać stan rzeczywisty na gruncie wg kryteriów faz rozwojowych drzewostanu. Dotyczy to również ustalania powierzchni zabiegów (szczególnie na powierzchniach, które nie kwalifikują się do utworzenia wydzielienia), które służą do wyliczenia obowiązkowego etatu powierzchniowego.
- e) Wykonawca PUL uzgodni wszystkie planowane zabiegi w BLUP.

14. Typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw

Tabela 4. Projektowane typy drzewostanów (TD) i orientacyjne składy gatunkowe upraw

TSL zespół roślinny	Siedl. przyr.	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw (% pokrycia)
Bśw 1 <i>Peucedano-Pinetum typicum</i>	-	So	So 90%, Brz i in. 10%
Bśw 2 <i>Peucedano-Pinetum molinietosum</i>	-	So	So 80%, Brz+Św i in. 20%
Bw 1 <i>Molinio-Pinetum typicum</i>	-	So	So 90%, Brz+Św i in. 10%
Bw 2 <i>Molinio-Pinetum ledetosum</i>	-	So	So 80%, Brz+Św i in. 20%
Bb 1 <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	91D0-2	So	So 80%, Brz 10%, Św 10%
Bb 2-3 <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	91D0-2	So	So 90%, Brzom i in. 10%
Bb 2-3 <i>Ledo-Sphagnetum</i>	91D0-2	So	So 100%
BMśw 1 <i>Calamagrostio-Pinetum</i>	-	So	So 80%, Db 10%, Brz 10%
BMśw 1 <i>Calamagrostio-Piceetum</i>	-	Św-So	So 70%, Św 20%, Db+Brz i in. 10%
BMśw 2 <i>Calamagrostio-Piceetum</i>	-	Św-So	So 60%, Św 20%, Db+Brz i in. 20%
BMśw 1-2 <i>Quercu-Pinetum typicum</i>	-	Db-So	So 60%, Db 30%, Brz+Św i in. 10%
BMśw 2 <i>Quercu-Pinetum molinietosum</i>	-	Db-So	So 70%, Db 20%, Brz+Św i in. 10%
BMśw 2 <i>Vaccinio myrtilli-Piceetum typicum</i>	-	Św-So	So 50%, Św 30%, Brz+Db in. 20%
BMw 1 <i>Quercu-Piceetum typicum</i>	-	Db-Św	Św 50%, Db 30%, Brz+Os+So i in. 20%
BMw 1 <i>Vaccinio myrtilli-Piceetum typicum</i>	-	Św-So	So 50%, Św 30%, Db+Brz+Os in. 20%
BMw 1 <i>Quercu-Pinetum molinietosum</i>	-	Db-So	So 60%, Db 20%, Brz+Os i in. 20%

TSL zespół roślinny	Siedl. przyr.	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw (% pokrycia)
BMw 2 <i>Quercus-Piceetum sphagnetosum</i>	-	Db-Św	Św 60%, Db 20%, Brz+Os+So i in. 20%
BMw 2 <i>Vaccinio myrtilli-Piceetum sphagnetosum</i>	-	So-Św	Św 50%, So 30%, Db+Brz+Os i in 20%
BMb 1 <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum myrtilletosum</i>	91D0-5	So-Św	Św 50%, So 30%, Brzom+Ol i in. 20%
BMb 2-3 <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum myrtilletosum</i>	91D0-5	So-Św	Św 60%, So 20%, Brzom+Ol i in. 20%
BMb 2-3 <i>Sphagno-Betuletum</i>	91D0	So-Brz	Brzom 60%, So 30%, Św+Ol+Os i in. 10%
LMśw 1 <i>Quercus-Pinetum coryletosum</i>	-	Db-So	So 40%, Db 30%, Św 10%, Gb+Lp+Brz+Kl i in. 20%
LMśw 1 <i>Melitti-Carpinetum</i>	9170-2	Gb-So-Db	Db 50%, So 20%, Gb 20%, Lp+Brz+Św i in. 10%
LMśw 1-2 <i>Corylo-Piceetum</i>	-	So-Św-Db	Db 40%, Św 20%, So 20%, Brz+Gb+Lp+KLi in. 20%
LMśw 2 <i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i>	9170-2	Gb-So-Db	Db 40%, So 20%, Gb 20%, Św+Lp 10%, Brz+Kl i inne 10%
LMw 1 <i>Quercus-Piceetum stellarietosum</i>	-	Db-Św	Św 40%, Db 30%, Ol 10%, Brz+Os+Gb+So i in. 20%
LMw 1 <i>Tilio-Carpinetum typicum</i> <i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i>	9170-2	Gb-Św-Db	Db 40%, Św 20%, Gb 20%, Ol+Brz 10%, Wz i inne 10%
LMw 2 <i>Quercus-Piceetum stellarietosum</i> var. <i>Alnus glutinosa</i>	-	Db-Ol-Św	Św 40%, Ol 30%, Db 20%, Brz+Os+Gb+So i in. 10%
LMw 2 <i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i> var. <i>Alnus glutinosa</i>	9170-2	Ol-Św-Db	Db 40%, Św 20%, Ol 20%, Gb 10%, Lp+Kl+Os+Brz i in. 10%
LMb 1-2 <i>Betulo pubescentis-Piceetum</i>	91D0	Ol-Brz-Św	Św 50%, Brzom 30%, Ol+So i in. 20%
LMb 1-3 <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum thelypteridetosum</i>	91D0-5	Brz-Ol-Św	Św 50%, Ol 20%, Brzom 20% So i in.10%,
LMb 1-3 <i>Dryopteridi thelypteridis-Betuletum pubescentis</i>	91D0-6	So-Brz	Brzom 60%; So 30%; Ol i in. 10%
LMb 1-3 <i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i>	91D0	Brz-Ol	Ol 60%, Brzom 30%, So+Św 10%
Lśw 1 <i>Tilio-Carpinetum typicum</i>	9170-2	Lp-Gb-Db	Db 40%, Gb 20%, Lp 20%, So+Św+Kl 10%, Brz i inne 10%
Lśw 1-2 <i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i>	9170-2	Lp-Gb-Db	Db 40%, Gb 20%, Lp 20%, Św+Kl 10%, Wz+Brz i inne 10%

TSL zespół roślinny	Siedl. przyr.	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw (% pokrycia)
Lw 1 <i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i> var. <i>Ficaria verna</i>	9170-2	OI-Db	Db 40%, OI 20%, Js 10%, Wz 10%, Lp+Gb+Św+KI i in. 20%
Lw 2 <i>Tilio-Carpinetum circaeaetosum</i> <i>alpinae</i>	9170-2	Db-Js-OI	OI 40%; Js 20%; Db 20%; Św 10%; Lp+Wz+Gb+Brz 10%
OI 1 <i>Ribeso nigri-Alnetum typicum</i>	-	OI	OI 70%, Brz 10%, Św+Js i in. 20%
OI 2 <i>Ribeso nigri-Alnetum typicum</i>	-	OI	OL 80%, Brz 10%, Js+Św i in. 10%
OI 3 <i>Ribeso nigri-Alnetum typicum</i>	-	OI	OL 90%, Brz i in. 10%
Lłb 1-2 <i>Piceo-Alnetum</i>	91E0	Św-OI	OI 50%, Św 30%, Js 10%, Brz i in. 10%
OIJ 1 <i>Fraxino-Alnetum</i>	91E0	OI-Js	Js 40%, OI 40%, Wz 10%, Św+Brz i in. 10%
OIJ 2 <i>Fraxino-Alnetum</i>	91E0	Js-OI	OI 50%, Js 30%, Db+Lp 10%, Wz+KL i in. 10%

Dodatkowe propozycje to:

- W proponowanych orientacyjnych składach gatunkowych, w gestii Nadleśniczego, dopuszczalna jest modyfikacja udziału poszczególnych gatunków (wg ZHL);
- W uprawach uzyskanych z odnowień naturalnych skład może odbiegać od przyjętego i powinien być rozliczany zgodnie z § 34 pkt 2 ZHL;
- Dopuszczalny udział Md, Dg i Bk z uwzględnieniem wymogów stawianych obszarom Natura 2000;
- Do momentu ustąpienia choroby, Js i Wz należy częściowo zastępować OI, Db, i innymi liściastymi;
- Proponowane składy gatunkowe upraw nie dotyczą upraw pochodnych.

Tabela 5. Projektowane typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw na gruntach porolnych i przy przebudowie drzewostanów w Nadleśnictwie Waliły

TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw (% pokrycia)
Bśw 1	Brz-So	So 70%, Brz 30%
Bśw 2	Brz-So	So 60%, Brz 30%, Św i in. 10%
Bw 1	Brz-So	So 60%, Brz 30%, Św i in. 10%
Bw 2	Brz-So	So 50%, Brz 30%, Św i in. 20%
BMśw 1	Brz-So	So 60%, Brz 30%, Db+Św+Md i in. 10%
BMśw 2	Brz-So	So 50%, Brz 30%, Św 10%, Db+Md+KI i in. 10%
BMw 1	Św-Brz-So	So 50%, Brz 20%, Św 20%, Db+Os i in. 10%
BMw 2	Brz-Św-So	So 30%, Św 30%, Brz 20%, Db+Os i in. 20%
LMśw 1	So-Brz-Db	Db 40%, Brz 20%, So 20%, Md 10%, Św+Os +KI+Lp+Gb i in. 10%
LMśw 2	So-Brz-Db	Db 30%, Brz 30%, So 20%, Św 10%, Md+Os+KI+Lp+Gb i in. 10%

LMw 1	Brz-Db	Db 40%, Brz 30%, Ol 10%, Św10%, Gb+Wz+Os+Lp i in. 10%
LMw 2	Db-Ol	Ol 40%, Db 30%, Brz 10%, Św 10%, Gb+Lp+Kl+Wz i in. 10%
Lśw 1	Gb-Db	Db 50%, Gb 20%, Brz+Os 20%, Md+Św+Kl+Lp+Gb+Wz 10%,
Lśw 2	Gb-Lp-Db	Db 40%, Lp 20%, Gb 20%, Brz+Md 10%, Os+Kl+Lp+Wz i in. 10%
Lw 1	Ol-Db	Db 50%, Ol 30%, Os 10%, Brz+Wz+Lp+Gb+Św i in. 10%
Lw 2	Wz-Db-Ol	Ol 40%, Db 20%, Wz 20%, Brz 10%, Św+Js i in. 10%

Przy przebudowie drzewostanów na gruntach porolnych należy dążyć do maksymalnego wykorzystania odnowień naturalnych.

15. Wytyczne w sprawie hodowli lasu

- W uprawach istniejących należy projektować CW i PIEL;
- W miejscach z wartościowym odnowieniem naturalnym brzozy (dawne luki, które powstały w drzewostanie), o powierzchni ponad 0,10 ha, należy tworzyć pnsw i projektować tam zabiegi CW i CP;
- CW i CP należy projektować we wszystkich uprawach pochodzenia sztucznego, a w odnowieniach naturalnych w zależności od potrzeb stwierdzonych na gruncie. Wykonawca w uzgodnieniu z Nadleśniczym określi pilność zabiegu ze względu na stan sanitarny i jakość drzewostanu;
- Wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy należy uzgodnić z Nadleśniczym przed odbiorem prac taksacyjnych;
- Luki do odnowienia (wskazówka gospodarcza: ODN_LUK) mogą być stosowane dla powierzchni luk 0,11 ha i powyżej. Wskazanie luki do odnowienia nie może dotyczyć sumy powierzchni luk w wydzieleniu, lecz pojedynczych luk o powierzchni ponad 0,10 ha;
- Wprowadzania podszytów lub podsadzenia produkcyjne projektować tylko w uzasadnionych przypadkach, wg potrzeb na gruncie;
- Nie projektować zwiększonej powierzchni do odnowienia w KO i KDO.

16. Propozycja przyjęcia przeciętnych wieków rębności dla poszczególnych gatunków drzew leśnych

W wyniku dyskusji podczas NW ustalono następujące wieki rębności:

- Db, Js – 130 lat,
- So, Md – 120 lat (zwiększenie ze 110 lat) na terenie PKPK,
- So, Md – 100 lat (zmniejszenie ze 110 lat) poza PKPK,
- Św – 80 lat (zmniejszenie z 90 lat),
- Ol, Brz, Wz, Gb, Kl, Lp, Dbc – 80 lat,
- Os – 50 lat.

17. Potrzeby w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego

Charakterystyka pożarowa terenu Nadleśnictwa

Lasy Nadleśnictwa Waliły w V rewizji zakwalifikowano do II kategorii zagrożenia pożarowego – tj. o średnim zagrożeniu pożarowym i jest położone w strefie prognostycznej 1_F. Punkt Alarmowo-Dyspozycyjny znajduje się w biurze nadleśnictwa.

Na terenie Nadleśnictwa Waliły znajdują się 64 dojazdy pożarowe o łącznej długości 165,17 km oraz 20 punktów czerpania wody.

Punkty czerpania wody wymagają nowego ustalenia np. w leśnictwie Turowo oddział 137- punkt czerpania wody do likwidacji ze względu na zły stan techniczny.

Wszystkie istniejące dojazdy pożarowe są ujęte w Docelowej Sieci Dróg. Dojazdy pożarowe oraz punkty czerpania wody zostały oznakowane poprzez ustawienie tablic.

Na terenie Nadleśnictwa Waliły od 01.01.2018 r. doszło do powstania 16 pożarów lasu. Łącznie spaleni uległo 2,02 ha. Średnia powierzchnia pożaru wyniosła 0,13 ha. Przyczyny pożarów nie zostały ustalone.

Nadleśnictwo Waliły posiada na swoich gruntach pasy przeciwpożarowe. Jednostki PKP PLK S.A. mineralizują położone przy linii kolejowej pasy ppoż. Nadleśnictwo mineralizuje pasy położone przy drogach publicznych.

Wykonawca projektu PUL wykona analizy i oceny stanu elementów ochrony ppoż. z wykorzystaniem wyżej przedstawionych informacji, w szczególności:

- Określi kategorię zagrożenia pożarowego lasu dla obszaru nadleśnictwa na podstawie częstotliwości występowania pożarów, warunków drzewostanowych i klimatycznych oraz czynników antropogenicznych;
- Wskaże obszary najbardziej narażone na powstanie pożaru na podstawie określonej klasy palności (zagregowanych do oddziałów) oraz oznaczenie tych obszarów na mapie sytuacyjno-przeglądowej ochrony przeciwpożarowej z zaznaczeniem rezerwatów przyrody;
- Określi czas swobodnego rozwoju pożaru lasu dla najbardziej oddalonych od sił ratowniczo-gaśniczych fragmentów kompleksów leśnych, zgodnie z załącznikiem nr 3 „Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu”;
- Pozostałe elementy zostaną opracowane zgodnie z § 127 IUL.

18. Określenie potrzeb wskazywania obszarów zagrożonych uszkodzeniami: na gruntach porolnych, powodowanymi przez zwierzynę łowną, owady, grzyby, jemiolę, bobry, przemysł itp.

Lasy Nadleśnictwa Waliły znajdują się w dobrej kondycji zdrowotnej i sanitarnej. Pomimo znacznego udziału gruntów porolnych nie odnotowuje się dużego zasięgu występowania chorób grzybowych.

Zagrożenie ze strony owadów jest w dużym stopniu uzależnione od warunków pogodowych i dotyczy głównie kornika drukarza oraz kornika ostrozębnego. W ostatnich latach odnotowuje się coraz większe szkody spowodowane występowaniem chrabąszczy (leśnictwo Smolarnia).

Największe zagrożenie dla trwałości upraw i młodników ze strony zwierzyny stanowią łoś, jeleń i sarna. W Nadleśnictwie corocznie inwentaryzuje się szkody powodowane przez bytowanie bobrów.

Szkody abiotyczne występują w skali gospodarczo znośnej, w związku z tym nie zachodzi potrzeba wskazywania obszarów zagrożonych.

Głównie problemy:

- 1) Zagrożenia ze strony owadów: coraz większe problemy z chrabąszczem kasztanowcem w leśnictwie Smolarnia oraz leśnictwach przyległych - powodujący szkody w uprawach leśnych;
- 2) Rozpoczęcie przebudowy litych drzewostanów świerkowych, osłabionych przez czynniki klimatyczne i szkodniki owadzie - leśnictwa Skroblaki i Zielona;
- 3) W Programie ochrony przyrody należy określić sposoby postępowania w leśnictwie Radunin, gdzie liczne ograniczenia wynikające z przepisów dot. ochrony przyrody skutkują zwiększonym zagrożeniem ze strony szkodników wtórnych.

Wykonawca w oparciu o § 40 IUL dokona analizy i wskazania obszarów zagrożonych uszkodzeniami i przedstawi to w opisie ogólnym.

19. Propozycja podziału na gospodarstwa, w tym potrzeby utworzenia gospodarstwa lasów niestabilnych oraz wyróżnienia jednostek kontrolnych w gospodarstwie przerębowym – do uszczegółowienia podczas obrad NU

Proponuje się podział lasu na 4 gospodarstwa:

- Specjalne (S);
 - Lasów oddziaływania społecznego (OS);
 - Zrębowe (Z);
 - Przerębowo-zrębowe (P-Z).
- Do gospodarstwa specjalnego (S) należy zaliczyć:
 - rezerwy przyrody;
 - projektowane rezerwy przyrody z rozpoczętą procedurą administracyjną ws. tworzenia rezerwatów – po uzyskaniu informacji z RDOŚ.
 - drzewostany pełniące funkcje ochronne, ograniczające lub uniemożliwiające realizację funkcji produkcyjnych;
 - lasy stanowiące ostoje zwierząt objętych ochroną gatunkową;
 - lasy w bezpośrednich strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody, wyodrębnionych stosownymi decyzjami administracyjnymi, które pełnią szczególne funkcje wodochronne;
 - wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne;
 - powierzchnie ochrony stanowisk szlaczka szałwii, jako powierzchni badawczych i doświadczalnych;
 - lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, z zakazem wykonywania cięć rębnych;

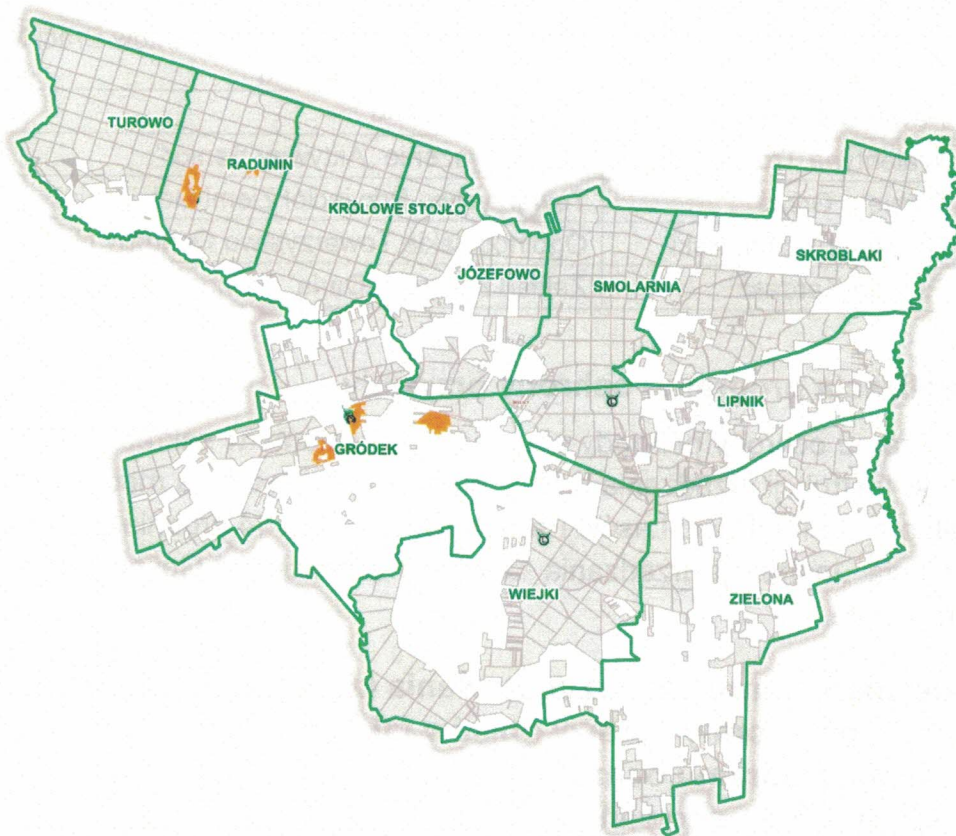
- lasy rosnące na gruntach spornych;
- grunty pozostające we współwłasności z osobami fizycznymi;
- lasy uznane za obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych, ekologicznych oraz drzewostany włączone do rejestru zabytków (np. drzewostany w których położone są kurhany);
- kępy ekologiczne stanowiące oddzielne wydzielienia;
- drzewostany, w odniesieniu do których podjęto decyzje o czasowym zaniechaniu planowanego użytkowania rębego (w tym na siedliskach Bs, Bb, BMb, LMb, OIJ, LŁ oraz OI typowego stale podtapianego wskazanego na etapie uzgodnień);
- lasy na siedliskach przyrodniczych: 91D0, 91E0 i 91F0 w obszarach jak i poza obszarami Natura 2000;
- drzewostany, które zakwalifikowano do strefy „wyłączenia” oraz strefy z „ograniczeniami”, utworzone w ramach realizacji Zarządzenia nr 11 DGLP z dnia 28 stycznia 2025 r. ws. ustalenia kierunkowych wytycznych w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej w nadleśnictwach puszczańskich – po weryfikacji przez Wykonawcę na etapie przygotowania projektu planu i przygotowaniu nowego strefowania;
- Do gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego (OS) należy zaliczyć:
 - obszary lasów z intensywnym i zrównoważonym zagospodarowaniem rekreacyjnym i turystycznym oraz obszary lasów o szczególnym znaczeniu kulturowym dla lokalnych społeczności, niezaliczone do gospodarstwa specjalnego (S).
- Do gospodarstwa zrębowego (Z) należy zaliczyć:
 - drzewostany dla których właściwe jest użytkowanie rębiami zupełnymi, niezaliczone do gospodarstwa specjalnego lub do gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego (OS) lub odbudowy lasów niestabilnych (N), w przypadku ich powołania.
- Do gospodarstwa przerębowo-zrębowego (P-Z) należy zaliczyć:
 - drzewostany użytkowane rębiami złożonymi II, III, IV i V niezaliczone do gospodarstwa specjalnego (S) lub do gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego (OS) lub odbudowy lasów niestabilnych (N), w przypadku ich powołania.

Z uwagi na znaczny areał drzewostanów zagrożonych rozpadem wg badań naukowych prof. Jarosława Sochy oraz bardzo duży udział drzewostanów na gruntach porolnych, Wykonawca prac urzędzeniowych dokona weryfikacji materiałów i stanu lasu. Ewentualna decyzja o powołaniu gospodarstwa odbudowy lasów niestabilnych (N) zostanie podjęta po wykonaniu inwentaryzacji terenowej.

Nie planuje się powołania gospodarstwa przerębowego (P) ani wyróżnienia jednostek kontrolnych.

20. Wstępna propozycja obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności i potrzebie utworzenia gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego

Zgodnie z wnioskiem Nadleśniczego Nadleśnictwa Waliły, przy akceptacji Zespołu Lokalnej Współpracy, wyznaczono lasy o zwiększonej funkcji społecznej na obszarach: Boryk, Wyżary, Cmentarz Żydowski, Piereciosy i Zarzeczany. Lasy te zaliczono do strefy umiarkowanego oddziaływania społecznego.

Rycina 1. Lasy o zwiększonej funkcji społecznej

Tabela 6. Zestawienie powierzchni lasów o zwiększonej funkcji społecznej

Lp.	Lasy o zwiększonej funkcji społecznej	Powierzchnia (ha)
1.	Boryk	19,20
2.	Wyżary	34,78
3.	Cmentarz żydowski	19,42
4.	Piereciosy	3,89
5.	Zarzeczany	35,79
Razem		113,08

21. Lista interesariuszy procesu opracowywania projektu planu urządzenia lasu, tj. Zespołu Lokalnej Współpracy

Tabela 7. Lista interesariuszy Zespołu Lokalnej Współpracy

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja
1	Agnieszka Klebus	Urząd Gminy Gródek
2	Paulina Cybulin	Urząd Gminy Gródek
3	Magda Łotysz	Gminne Centrum Kultury w Gródku
4	Adam Sacharewicz	Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego
5	Marcin Sielezniew	Wydział Biologii, Uniwersytet w Białymstoku
6	Anna Grycuk	Szkoła Podstawowa im. Partyzantów Braci M. i A. Chrzanowskich w Gródku
7	Paweł Stankiewicz	Fundacja Tutaka
8	Walentyna Trochimczyk	Stowarzyszenie „Aktywny Senior”
9	Elżbieta Grześ	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Gródeckiej
10	Grzegorz Błachowski	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Nietoperzy
11	Roman Kardasz	Zakład stolarski „Daria” Roman Kardasz

22. Aktualizacja programu ochrony przyrody

Programu ochrony przyrody sporządzony zostanie w zakresie ujętym w §147, §148 i §149 Instrukcji urządzania lasu, która weszła w życie na mocy Zarządzenia nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji urządzania lasu” w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe.

23. Wykaz map i formy ich przygotowania (zgodnie z zapisami § 84, 150, 151 i 160) oraz formy oprawy opisów taksacyjnych, opisanie ogólnego, programu ochrony przyrody, a także ewentualnych dodatkowych opracowań

Wykonanie następujących opracowań:

- Opis ogólny – tom I, (wydruk w 2 egzemplarzach);
- Program ochrony przyrody (POP), (wydruk w 2 egzemplarzach);
- Prognoza oddziaływania na środowisko (wydruk w 2 egzemplarzach);
- Opis taksacyjny, tabele i wykazy – tom II, (wydruk 1 egz.);
- Opis taksacyjny i wykazy dla leśnictw – (wydruk 1 egz. x 10 leśnictw);
- Wyciąg z POP i Prognozy (dotyczy działań minimalizujących wpływ działań gospodarczych na środowisko) dla leśnictw – (wydruk 1 egz. x 10 leśnictw).

Opis ogólny, POP i Prognoza - wydruk w formacie A4 w układzie pionowym, oprawa twarda introligatorska koloru zielonego z wytłoczonymi złotymi literami na okładce i grzbiecie, czcionka Times New Roman o rozmiarze 12 punktów, tytuły nagłówek, tytuły tabel, punktów i treść tabel dopuszczalne odstępstwo o dwa punkty w

górze lub dół. Rozmiar okładek do map dla nadleśnictwa dopasowany do dotychczas przyjętego.

Opisy taksacyjne, tabele i wykazy dla obrębów, Opis taksacyjny i wykazy dla leśnictw oraz Wyciąg z POP dla leśnictw - wydruk w formacie A4 w układzie poziomym, oprawa twarda koloru zielonego z wytłoczonymi złotymi literami na okładce i grzbiecie.

Po jednym egzemplarzu (dla RDLP) Opisu ogólnego – tom I, Programu ochrony przyrody oraz Oceny oddziaływania na środowisko - z kieszenią na mapy.

Dodatkowo ww. opracowania przekazane zostaną w formie elektronicznej (pliki w formatach DOCX/XLS i PDF).

Wykonanie materiałów kartograficznych:

a) **Mapy gospodarcze 1:5 000** (obligatoryjne z mocy § 84 ust. 2 IUL). Przygotowanie map w wersji elektronicznej, bez wydruku, w formacie A1 z odpowiednimi arkuszami zbiorczymi z naniesionymi działkami zrębowymi z wykazu cięć rębnych.

b) **Mapy gospodarczo-przeglądowe 1:10 000:**

- drzewostanów (wydruk 1 egz. x 10 leśnictw),
- cięć rębnych z dodaną warstwą dróg ppoż. (wydruk 1 egz. x 10 leśnictw),
- walorów przyrodniczo-kulturowych – sporządzane na potrzeby wyciągu z POP (wydruk 1 egz. x 10 leśnictw),

c) **Mapy przeglądowe 1:25 000.**

- drzewostanów (wydruk 6 egzemplarzy),
- siedlisk leśnych (wydruk 6 egzemplarzy),
- cięć rębnych (wydruk 4 egzemplarzy, w tym po 1 dla RDLP),

oraz obligatoryjne (zgodnie z § 84 ust. 2 IUL) mapy wynikające z przepisów prawa, tj. mapy przeglądowe wykonane w wersji elektronicznej z zakresu zadań kierunkowych, tj.:

- ochrony lasu,
- gospodarki łowieckiej,

a także:

- zagospodarowania rekreacyjnego w nadleśnictwie,
- obszarów chronionych i funkcji lasu,
- wiodących kategorii ochronności,
- nasiennictwa i selekcji (wersja elektroniczna)
- stanowisk oraz siedlisk ptaków chronionych - do Prognozy oddziaływania na środowisko (wydruk 2 kompletów, w tym 1 dla RDLP),
- siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków - do Prognozy oddziaływania na środowisko (wydruk 2 kompletów, w tym 1 dla RDLP),

- obszarów objętych Projektem Nadleśnictw Puszczańskich,

d) **Mapy sytuacyjne i sytuacyjno-przeglądowe 1:50 000:**

- obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa (2 egzemplarz),
- zasięgów leśnictw (3 egzemplarze),
- ochrony przeciwpożarowej (7 egzemplarzy, w tym 1 dla RDLP, w tym 1 w formie mapy ściennej do PAD-u),
- walorów przyrodniczo-kulturowych (2 egzemplarze, w tym 1 dla RDLP),

Nadleśnictwo składa zapotrzebowanie na wydruk atlasów dla leśniczych w skali 1:10 000 i formacie A4 w układzie pionowym:

- map drzewostanów oraz siedlisk, w tym siedlisk przyrodniczych z naniesionymi cięciami rębными (wydruk 2 egz. x 10 leśnictw, papier wodoodporny).

Wszystkie z ww. map i atlasów przekazane zostaną również w formie elektronicznej (w formacie PDF).

24. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko

Prace z zakresu sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa należy wykonać zgodnie z opisem zawartym w rozdziale VII IUL oraz przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z uwzględnieniem uzgodnionego zakresu z RDOŚ w Białymstoku.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko został uzgodniony pismem z dnia 5 maja 2025 r., znak WPN.611.8.2.2025.MW z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku.

25. Inne istotne problemy dotyczące nadleśnictwa

- Położenie przy granicy państwa
- Wykonawca uzgodni wskazówki gospodarcze w otulinach rezerwatów przyrody (z RDOŚ), jeśli takie zostaną powołane;
- Inwentaryzacja i ujęcie w PUL gatunków chronionych. Płaty roślinne roślin chronionych nie mogą obejmować całych wydzieleń lub być „centroidą”. Płaty takie o powierzchni powyżej 0,10 ha powinny być zainwentaryzowane jako obiekty poligonowe, mniejsze zaś jako obiekty punktowe, we właściwych lokalizacjach, przy wykorzystaniu danych zgromadzonych w bazie SILP, które przed przekazaniem bazy opisów taksacyjnych dla Wykonawcy powinny być zweryfikowane w nadleśnictwie.
- Powyższy zapis nie dotyczy gatunków występujących pospolicie i/lub licznie, zwłaszcza tworzących wielkopowierzchniowe płaty, które mogą być przypisane

do wydzielenia (adresu leśnego, centroidy wydzielenia): mchy naziemne - brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, dzióbekowiec Zetterstedta *Eurhynchium angustirete*, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus squarrosus*, f. szeleszczący *R. triquetrus*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*, piórosz pierzasty *Ptilium crista-castrensis*, rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi*, torfowce *Sphagnum spp.*, tujowiec delikatny *Thuidium delicatulum*, t. tamaryszkowaty *T. tamariscinum* oraz rośliny naczyniowe: bagno zwyczajne *Ledum palustre*, wawrzynek wilczętyko *Daphne mezereum* i widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, widłak spłaszczony *Diphasiastrum complanatum* i widłak goździsty *Lycopodium clavatum*.

- Prace związane z planowaniem wskazówek gospodarczych powinny uwzględniać zmieniające się warunki hydrologiczne (działania służące zatrzymaniu i/lub spowolnieniu spływu wód);
- Planowane opracowanie - studium hydrologicznego dla zlewni obszaru Puszczy Knyszyńskiej jeżeli powstanie do czasu opracowania projektu PUL powinno być wykorzystane w planowaniu działań gospodarczych i ochronnych;
- W sytuacjach, w których wykonawca projektu PUL stwierdzi rozbieżności w przebiegu dróg i leśnych szlaków stałych wchodzących w skład DSD z ich rzeczywistym przebiegiem w terenie:
 - zgłasza ten fakt nadleśniczemu;
 - nanosi na warstwę dróg oddawanych w projekcie PUL rzeczywisty przebieg drogi wykorzystując metody pozwalające na otrzymanie dokładności opisanej w Instrukcji DSD (lub wyższej) np. z wykorzystaniem numerycznego modelu terenu (NMT) o rozdzielczości piksela nie mniejszej niż 1m;
 - sporządza wykaz rozbieżności i przekazuje go nadleśnictwu. Wykaz posłuży nadleśnictwu do aktualizacji DSD.

Zostało to szczegółowo opisane w piśmie DGLP, dotyczącym wytycznych do wykorzystania w pracach nad projektami planów urządzania lasu danych z docelowych sieci drogowych z dnia 26.10.2020 r., znak: ZU.6000.23.2020.

Kwestie nieporuszone w powyższym opracowaniu powinny być uregulowane na podstawie Instrukcji urządzania lasu z 2023 roku wprowadzonej Zarządzeniem nr 116 DGLP z 2023 roku oraz innymi obowiązującymi aktami prawnymi odnoszącymi się do zakresu PUL.

Opracował: Grzegorz Siemieńczuk

Z up. DYREKTORA
ZASTĘPCA DYREKTORA
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Białymstoku

Załączniki:

1. Upoważnienie Dyrektora RDLP w Białymstoku do prowadzenia Narady Urzędniowej przez Marka Masłowskiego - zastępcę dyrektora ds. gospodarki leśnej
2. Lista obecności na Naradzie Urzędniowej
3. Opinia Zespołu Lokalnej Współpracy

Mark Masłowski
Zastępca Dyrektora
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Białymstoku
ds. Gospodarki Leśnej

Białystok, dnia 26.01.2026 r.

UPOWAŻNIENIE

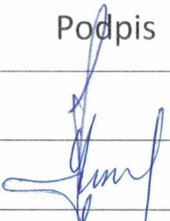
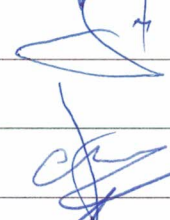
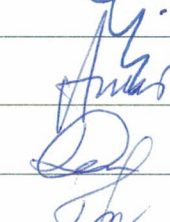
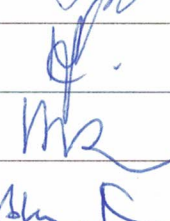
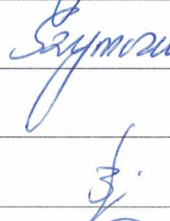
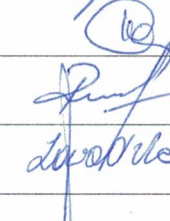
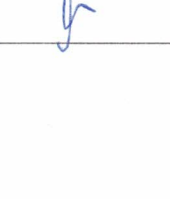
Upoważniam Pana Marka Masłowskiego Zastępcę dyrektora ds. gospodarki leśnej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku do prowadzenia Narady Urzędzeniowej projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Waliły na lata 2028-2037 w dniu 6 lutego 2026 r.

Powyższe wynika z § 8 ust. 1 Instrukcji urządzania lasu przyjętej Zarządzeniem nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r.

DYREKTOR
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Białymstoku

Tadeusz Wilczyński

Lista obecności uczestników Narady Urzędzeniowej projektu PUL
dla Nadleśnictwa Waliły na lata 2028-2037 w dniu 06.02.2026 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja	Podpis
1	Magdalena Łotyn	GCH Grodn	
2	Marek Mastowski	RDLP Białystok	
3	Janusz Samojew	N-two Waliły	
4	Marek Kępc	BULIG O. Waliły	
5	Grzegorz Steniewicz	RDLP w Białymstoku	
6	Marek Jeleń	— — —	
7	Paweł Andrusiewicz	RDLP w Białymstoku	
8	Adam Książkowski	RDLP w Białymstoku	
9	Paweł Cybulski	UG Grodn	
10	Grzegorz Antoski	RDLP Białystok	
11	Dawid Ostrowski	N. Waliły	
12	Polanta Krępa	N. Waliły	
13	Joanna Kowalczyk	N. Waliły	
14	Marek Zamojski	Nadleśnictwo Waliły	
15	Marcin Głuchowski	Uniwersytet w Białymstoku	
16	Janek Bielecki	N. Waliły	
17	Roman Kardan	"DARIA" Roman Kardan	
18	Ugata Kubrak	N-ctwo Waliły	
19	Paweł Szymanski	Parce Kraplenazoo Pawł Szymanski	
20	Paweł Rukiewicz	Fundacja Tutek	
21	Andrzej Bogacki	BULIG	
22	Anna Gryceł	SP w Grodn	
23	Rafał Ostaszewski	N-ctwo Waliły	
24	Anna Ławadzka	Zespół ochrony Zona - Włocławek	
25	Janusz Porowski	RDLP w Białymstoku	

Lista obecności uczestników Narady Urzędzeniowej projektu PUL
dla Nadleśnictwa Waliły na lata 2028-2037 w dniu 06.02.2026 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja	Podpis
26			
27			
28			
29			
30			
31			
32			
33			
34			
35			
36			
37			
38			
39			
40			
41			
42			
43			
44			
45			
46			
47			
48			
49			
50			

Opinia Zespołu Lokalnej Współpracy do założeń nowego Planu Urządzenia Lasu

Data: 20 lutego 2026 r.

Dotyczy: Założeń projektu PUL dla Nadleśnictwa Waliły na lata 2028-2037

Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW), po zapoznaniu się z notatką z narady urzędzeniowej oraz materiałami przedstawionymi przez wykonawcę prac (Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej) w dniu 6 lutego 2026 r., przedstawia poniższe stanowisko. Naszym priorytetem jest wypracowanie kompromisu między funkcją gospodarczą lasu a jego funkcjami społecznymi i przyrodniczymi.

a) Opinia do założeń projektu planu urządzenia lasu

ZLW przyjmuje do wiadomości przedstawione przez wykonawcę założenia do tworzenia nowego PUL takie jak podział na gospodarstwa, rodzaje rębni, składy odnowieniowe itp. Zwracamy jednak uwagę, że ZLW chciałby czynnie uczestniczyć przy planowaniu wskazówek gospodarczych w Uroczysku Boryk.

b) Propozycje wyróżnienia obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności

ZLW proponuje wyznaczenie **Lasów o Zwiększonej Funkcji Społecznej** w następujących lokalizacjach:

- **Wyżary** – miejsce rekreacji i obserwacji natury (34,78ha),
- **Piereciosy** – miejsce o dużym znaczeniu historycznym (3,89ha),
- **Uroczysko Boryk** – miejsce kulturowe (19,20ha),
- **Cmentarz żydowski** – miejsca wyciszenia (19,42ha),
- **Zarzeczany** – miejsce rekreacji (35,79ha).

Proponujemy ujęcie wszystkich powyższych miejsc jako strefy lasów społecznych o oddziaływaniu zrównoważonym.

c) Potrzeby w zakresie zagospodarowania turystycznego

Rozwój turystyki powinien być zrównoważony i zintegrowany z ochroną przyrody. ZLW wskazuje następujące propozycje:

- w lokalizacji Wyżary ograniczenie wprowadzania infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej wyłącznie do obszaru bezpośrednio przylegającego do zbiornika wodnego Wyżary,
- w lokalizacjach Wyżary i Piereciosy realizowanie działań w zakresie uzupełnienia istniejącej infrastruktury na wyznaczonych szlakach, bez ingerencji w obszary dotychczas nieużytkowane turystycznie,

- w lokalizacji Boryk doprowadzenie mediów i wytyczenie dróg ewakuacyjnych oraz budowa obiektów infrastruktury uwzględniających potrzeby zarówno lokalnej społeczności, jak i podmiotów organizujących wydarzenia i aktywności,
- w lokalizacji Zarzeczany utworzenie nowej pętli spacerowej wraz z elementami infrastruktury towarzyszącej,
- przeanalizowanie dostępnych miejsc postojowych przy wjazdach do lasu żeby uniknąć dzikiego parkowania.

Uwaga: ZLW wnioskuje o zorganizowanie spotkania terenowego po przygotowaniu wstępnych map cięć, aby w praktyce ocenić wpływ planowanych prac na obszary cenne społecznie.

Podpisy członków ZLW:

1. Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej
2. Fundacja LASONAUCI
3. Gminne Centrum Kultury w Gródku
4. Urząd Gminy Gródek
5. Szkoła Podstawowa w Gródku
6. Stowarzyszenie Aktywny Senior
7. Fundacja TUTAKA
8. Zakład Stolarski DARIA
9. Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Gródeckiej

Rafał Szymach
Gregorz Bruchacz
Martyna Kotyr
Paulina Cybulik
Agnieszka Dłubus
Anna Gmych
Halina Trochimek
Jerzy Kubiś
Roman Kardaś
Elżbieta Grel